

Skýrsla Fjármála- og áhættustýringarsviðs

Við framlagningu árshlutareiknings
Reykjavíkurborgar janúar – júní 2021

Lagt fram í borgarráði
26. ágúst 2021

Borgarráð

Árshlutareikningur Reykjavíkurborgar janúar – júní 2021 samanstendur af samanteknum reikningi A- og B-hluta, og uppgjöri A-hluta sem samanstendur af Aðalsjóði og Eignasjóði. Rekstur innan A-hluta er að hluta eða öllu leyti fjármagnaður með skatttekjum. Leiga fasteigna, gatna, áhalda, tækja og búnaðar er reiknuð í samræmi við reglur og leiðbeiningar um reikningsskil sveitarfélaga, þar sem eignir eru eignfærðar hjá Eignasjóði og leigðar til Aðalsjóðs. Til B-hluta teljast eftirtalin fyrirtæki og rekstrareiningar sem eru að minnsta kosti í helmingseigu borgarinnar: Faxaflóahafnir sf., Félagsbústaðir hf., Íþrótt- og sýningahöllin hf., Malbikunarstöðin Höfði hf., Orkuveita Reykjavíkur, Slökkvilið höfuðborgarsvæðisins bs., Sorpa bs., Strætó bs og Þjóðarleikvangur ehf. auk Aflvaka hf. Enginn rekstur er hjá Aflvaka hf. Rekstur Slökkviliðs, Strætó og Þjóðarleikvangs er að mestu fjármagnaður með framlögum eignaraðila og eru framlögin gjaldfærð hjá Aðalsjóði. Hluti af tekjum Íþrótt- og sýningahallarinnar og Sorpu koma frá Aðalsjóði. Að öðru leyti eru fyrirtæki B-hluta rekin á grundvelli almennra þjónustutækna.

Rekstrarniðurstaða samantekins árshlutareiknings Reykjavíkurborgar, A- og B-hluta, var jákvæð um 11.550 m.kr. en áætlun gerði ráð fyrir að reksturinn yrði neikvæður um 2.269 m.kr. sem var 13.820 m.kr. betri niðurstaða en áætlun gerði ráð fyrir. Afkoma samantekins árshlutareiknings A- og B-hluta var 16.054 m.kr. hærri á tímabilinu janúar – júní 2021 samanborið við sama tímabil fyrra árs.

Rekstrarniðurstaða A-hluta var neikvæð um 7.322 m.kr. en áætlun gerði ráð fyrir að hún yrði neikvæð um 7.994 m.kr. Niðurstaðan var því 672 m.kr. betri en gert var ráð fyrir. Rekstrarniðurstaða fyrir fjármagnsliði var neikvæð um 4.754 m.kr. en áætlun gerði ráð fyrir neikvæðri niðurstöðu um 5.824 m.kr. Niðurstaðan fyrir fjármagnsliði var því 1.070 m.kr. eða 18,4% betri en áætlun gerði ráð fyrir.

Rekstrarniðurstaða Aðalsjóðs var neikvæð 10.096 m.kr. en fjárhagsáætlun gerði ráð fyrir að niðurstaðan yrði neikvæð um 11.175 m.kr. og var niðurstaðan því um 1.079 m.kr. betri en áætlað var.

Rekstrarniðurstaða Eignasjóðs var jákvæð um 1.718 m.kr. en fjárhagsáætlun gerði ráð fyrir að niðurstaðan yrði jákvæð um 2.128 m.kr. og var niðurstaðan því 410 m.kr. lakari en áætlað var.

Helstu breytingar: Reikningsskil byggðasamlaga og sameignarfélaga í meirihlutaeign Reykjavíkurborgar eru í þessum árshlutareikningi færð inn í samantekin reikningsskil Reykjavíkurborgar miðað við hlutfallslega ábyrgð borgarinnar í samræmi við breytingar á reglugerð nr. 1212/2015, samanber reglugerð nr. 230/2021. Breytingarnar tóku gildi frá og með 1. janúar 2021. Áður voru reikningsskil þessara byggðasamlaga og sameignarfélaga að fullu færð inn í samantekin reikningsskil Reykjavíkurborgar. Breytingin hefur ekki áhrif á rekstrarniðurstöðu en veltutölur lækka. Áhrifin á samantekinn efnahagsreikning eru að heildareignir og heildarskuldir lækka þar sem áður voru heildareignir og heildarskuldir ofangreindra félaga færðar að fullu inn í samantekinn efnahagsreikning. Eigið fé samtals lækkar sem nemur hlutdeild minnihluta í eigin fé dótturfélaga ofangreindra félaga. Samanburðarfjárhæðum hefur verið breytt til samræmis við breytta framsetningu.

Með 13. gr. laga nr. 25/2020 og 2. gr. laga nr. 22/2021 hefur Alþingi vikið til hliðar fjármálareglum sveitarfélaga í ákvæði 64. gr. sveitarstjórnarlaga til loka árs 2025.

Skýrsla Fjármálaskrifstofu til borgarráðs við framlagningu árshlutareiknings Reykjavíkurborgar janúar – júní 2021 er unnin með svipuðum hætti og fyrri skýrslur með ársreikningum og árshlutareikningum með áherslu á myndræna framsetningu. Tilgangurinn með skýrslunni er að gefa borgarráði glögga mynd af meginniðurstöðum uppgjörsins vegna stefnumótunar og eftirlitshlutverks borgarfulltrúa. Með skýrslunni fylgja greinargerðir um Aðalsjóð, fagsvið og Eignasjóð og um B-hluta fyrirtæki.

Halldóra Káradóttir,
sviðsstjóri fjármála- og áhættustýringarsviðs

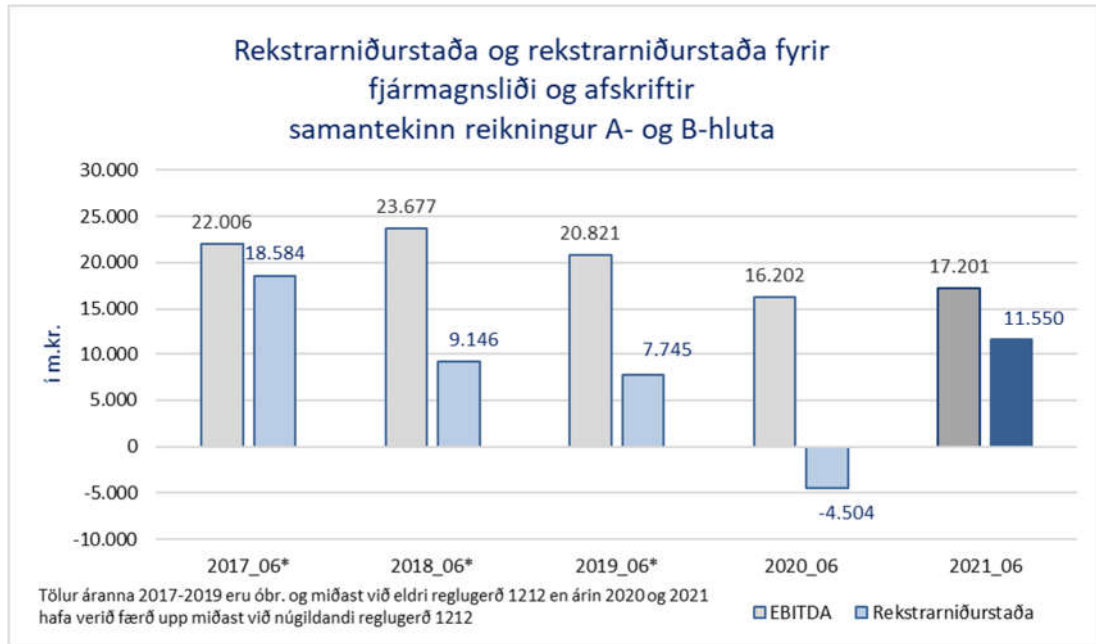
Efnisyfirlit

1.	Samantekinn reikningur	3
1.1.	Rekstur A- og B-hluta	3
1.2.	Efnahagur samstæðu	7
1.3.	Sjóðstreymi samstæðu	8
2.	A-hluti	13
2.1.	Rekstur A-hluta	13
2.2.	Efnahagur A-hluta	16
2.3.	Sjóðstreymi A-hluta	17
2.4.	Fjármagnsliður A-hluta	20
2.4.1.	Skulda- og áhættustýring	22
2.4.2.	Aðgerðir fjármála- og áhættustýringarsviðs til að bæta fjárstýringu A-hluta	23
	Viðauki 1: Skilgreiningar á hugtökum og kennitölur	24
	Viðauki 2: Fjármögnun verkefna sem unnin eru fyrir ríkið	28
	Viðauki 3: Jöfnunarsjóður, sundurliðun á greiðslum	29

1. Samantekinn reikningur

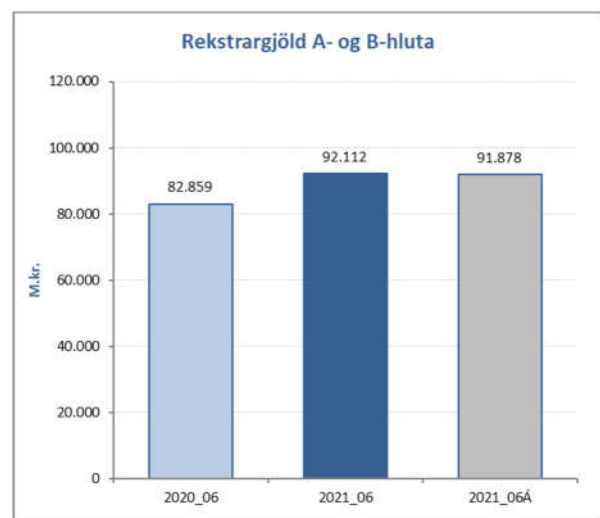
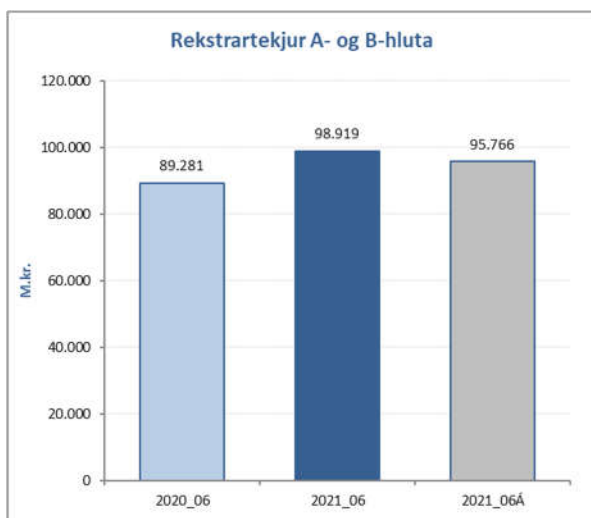
1.1. Rekstur A- og B-hluta

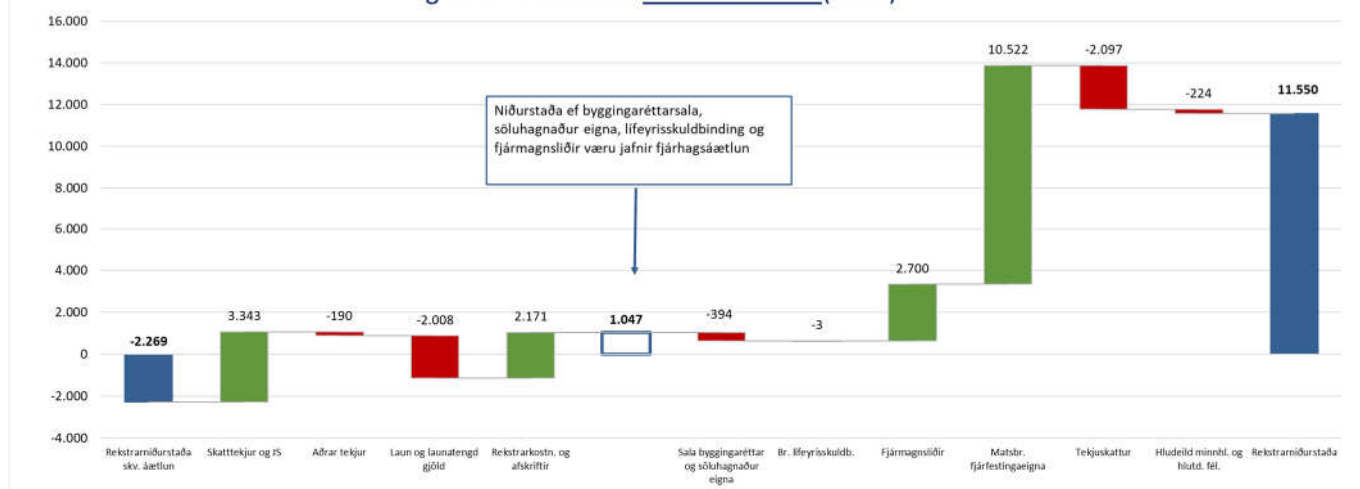
Rekstrarniðurstaða samantekins reiknings A- og B-hluta var jákvæður um 11,6 ma.kr. sem var 13,8 ma.kr. betri niðurstaða en áætlað var. Helsta frávikið var í matsbreytingu fjárfestingaegna sem var 10,5 ma.kr. hærra en áætlað var.

Grunnrekstur A- og B-hluta, þ.e. rekstrarniðurstaða fyrir fjármagnsliði og afskriftir, skilaði 17,2 ma.kr. í afgang sem var um 2,7 ma.kr. yfir áætlun og 1 ma.kr. hærri niðurstaða en árið 2020. Það eru einkum útsvarstekjur sem leiða vöxt tekna þar sem fjöldi starfandi og atvinnuþátttaka hefur aukist á undanförunum mánuðum auk þess sem launavísitala hefur hækkað umtalsvert. Vöxtur annarra tekna var lítilega undir áætlun.

Tekjur tímabilsins voru 3,2 ma.kr. yfir áætlun eða 3,3% en tekjurnar voru 9,6 ma.kr. eða 10,8% hærri en á sama tímabili árið 2020. Skatttekjur voru 3,3 ma.kr. yfir áætlun en aðrar tekjur 190 m.kr. undir áætlun. **Rekstrargjöld** að meðtöldum afskriftum voru 234 m.kr. yfir fjárheimildum en rekstrargjöldin jukust um 9,3 ma.kr. miðað við sama tímabil 2020. Álverð hækkaði um rúm 25% sem leiddi til 5,5 ma.kr. tekjufærslu vegna innbyggðra afleiða í raforkusölusamningum.

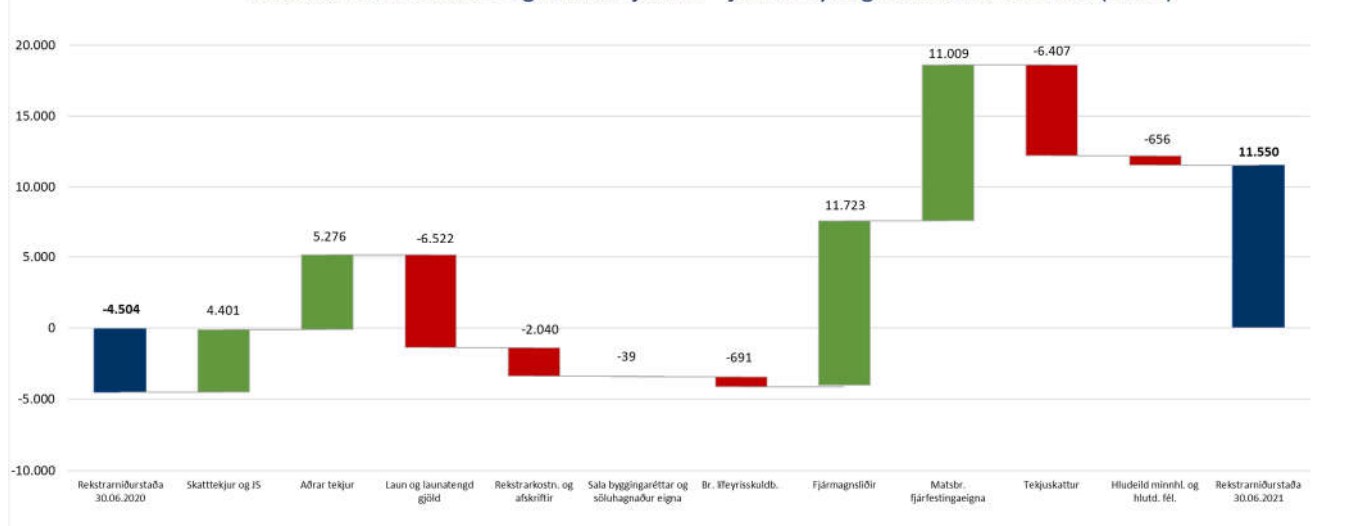

Rekstrarniðurstaða A- og B-hluta janúar - júní 2021 og frávik frá áætlun með viðaukum (m.kr.)

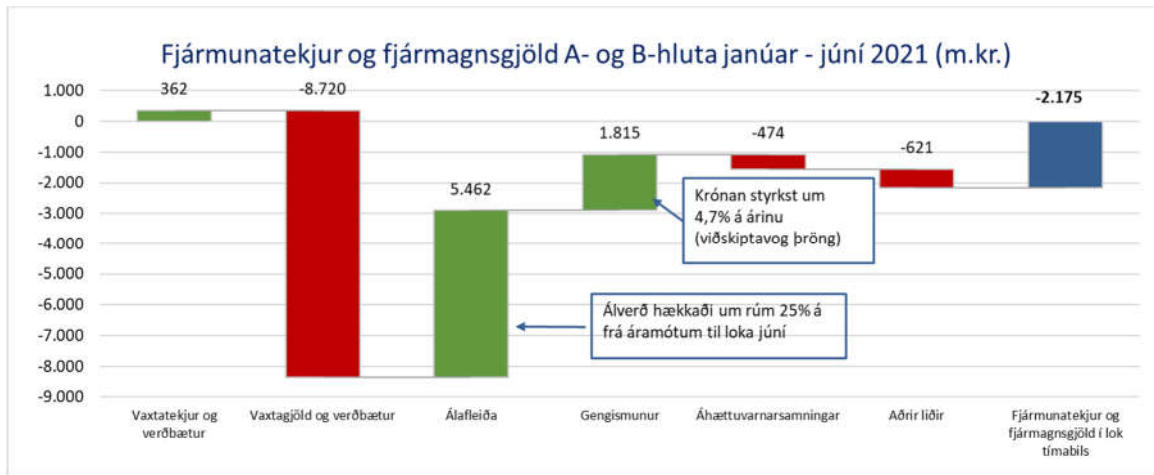

Skatttekjur og framlög úr Jöfnunarsjóði voru 3,3 ma.kr. yfir áætlun, þar af var staðgreiðsla útsvars 3,1 ma.kr. hærri en áætlun gerði ráð fyrir eða 7,2%. Fjöldi starfandi á höfuðborgarsvæðinu jókst um 4,3% milli ársfjórðunga fyrra árs og hefur breytingin ekki verið svona mikil milli ársfjórðunga í tæp 3 ár. Auk þess hefur atvinnuleysi dregist saman um 0,9%-stig, hlutfall starfandi hækkaði um 2,1%-stig og atvinnuþátttaka jókst um 1,5%-stig sé miðað við sama ársfjórðung 2020. Launavísitalan hefur hækkað umtalsvert og nam hækkin um 9% fyrstu 6 mánuði ársins sé miðað við fyrstu 6 mánuði 2020. Almennar launahækkunir samkvæmt kjarasamningum hafa ekki verið síðan í janúar og verða ekki aftur fyrr en í janúar 2022. **Aðrar tekjur** voru nánast á pari við áætlun og tekjuvöxtur er því í samræmi við þann vöxt sem áætlun gerði ráð fyrir. **Laun og launatengd gjöld** voru 2 ma.kr. yfir áætlun en **annar rekstrarkostnaður** var 2,2 ma.kr. innan fjárheimilda. **Matsbreytingar fjárfestingaeigna** Félagsbústaða voru 10,5 m.kr. hærri en áætlað hafði verið. Gjaldfærður **tekjuskattur** reyndist 2,1 ma.kr. hærri en áætlun gerði ráð fyrir sem skýrist af meiri hagnaði Orkuveitu Reykjavíkur en áætlað var en tekjur hennar jukust vegna hækkingar álverðs og aukinnar heitavatsnokunar.

Rekstrarniðurstaða A- og B-hluta janúar - júní breyting rauntalna milli ára (m.kr.)

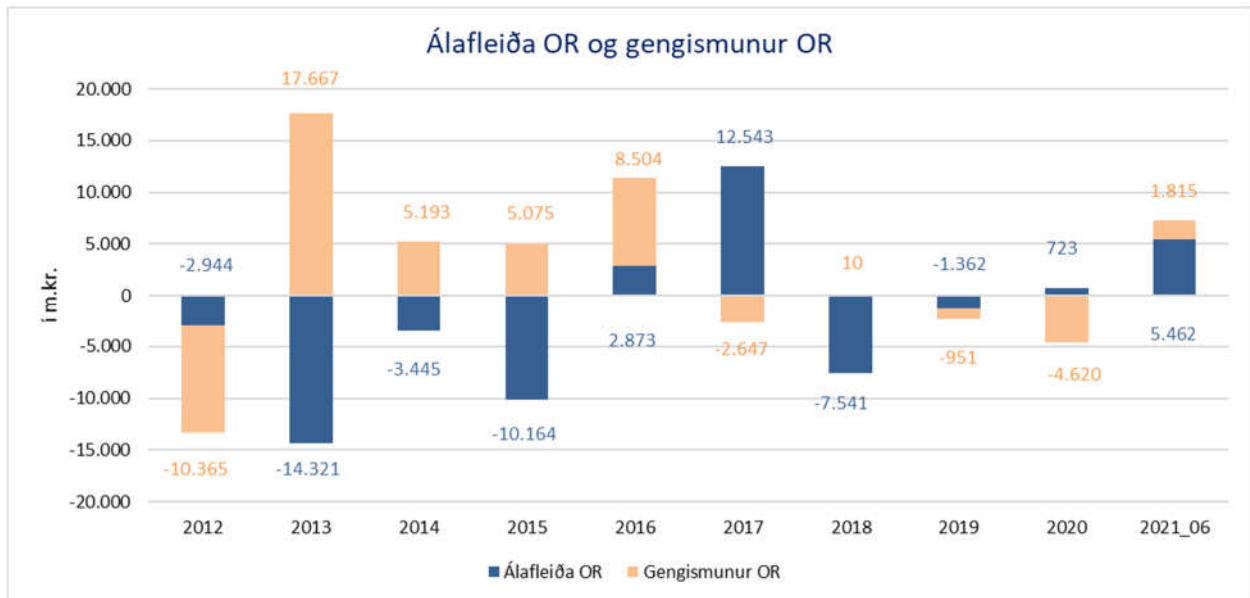
Ef lítið er á þróun helstu liða samanborið við sama tímabil 2020 þá sést að **skatttekjur** jukust um 4,4 ma.kr. einkum staðgreiðslan sem hækkaði um 4,5 ma.kr. milli tímabila. Vöxtur **annarra tekna** var 5,3 ma.kr. einkum A-hluta megin þar sem tekjurnar hækkuðu um 3,3 ma.kr. en um 2 ma.kr. hjá B-hlutanum. **Laun og launatengd gjöld** jukust um 6,5 ma.kr. einkum A-hluta megin eða um 6,4 ma.kr. en hækkin var 148 m.kr. hjá B-hlutanum. **Fjármagnslíðir** voru mun lægri í ár en á síðasta tímabili og munar þar mest um þróun álverðs. Á fyrri hluta ársins 2020 var 10% lækun álverðs en í ár var um 25% hækking að ræða og er sveiflan á þessum lið milli tímabila 11,2 ma.kr. Einnig veiktist krónan um 11,7% á fyrri hluta ársins 2020 en styrktist í ár um 4,7%. Sveiflan á gengismun var því um 4,9 ma.kr. **Matsbreyting fjárfestingaeigna** hjá Félagsbústöðum hækkaði um 11 ma.kr. milli tímabila en miklar hækkanir á íbúðaverði að undanförunu voru að skila sér inn í matið. **Tekjuskattur** hækkaði um 6,4 ma.kr. einkum vegna batnandi afkomu OR.

Fjármagnsliðurinn var neikvæður um 2,2 ma.kr., þar af námu vaxtagjöld og verðbætur 8,7 ma.kr. og jákvæður gengismunur nam 1,8 ma.kr. Álverð hækkaði um rúm 25% á tímabilinu sem leiddi til 5,5 ma.kr. hækkunar á innbyggðri álafleiðu í raforkusölusamningum. Í áætlun var gert ráð fyrir að fjármagnsliðir yrðu neikvæðir um 4,9 ma.kr.

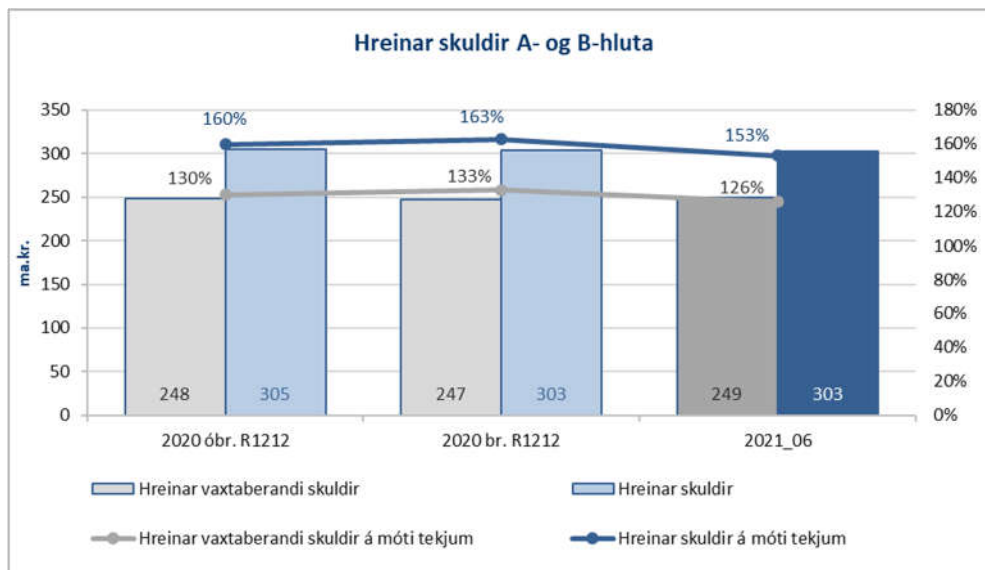
Matsbreyting fjárfestingaæigna, sem er verðbreyting á þeim fasteignum Félagsbústaða sem ætlaðar eru til útleigu, er liður sem fylgir fasteignamati og getur sveiflast mikið eins og meðfylgjandi mynd sýnir. Matsbreytingar fjárfestingaæigna Félagsbústaða á tímabilinu janúar – júní námu 11 ma.kr. sem endurspeglar hækkun fasteignamats á tímabilinu febrúar 2020 til febrúar 2021 umfram vísitöluhækkun febrúar 2020 til áramóta 2020 og hækkun vísitölu frá febrúar 2021 og til loka júní 2021.

Gangvirðisbreytingar innbyggðra afleiða í rafkusölusamningum (álafleiðan) og gengismunur hjá OR hafa jafnan mikil áhrif á fjármagnslið A- og B-hluta eins og myndin hér að ofan sýnir. Á tímabilinu janúar – júní nam tekjufærsla vegna þeirra í samstæðunni um 7,3 ma.kr.

1.2. Efnahagur A- og B-hluta

Efnahagur A- og B-hluta (m.kr.)	30.6.2021	31.12.2020	Breyting	%
Fasteignir og lóðir	153.804	152.577	1.227	0,8%
Veitukerfi	324.331	327.723	-3.392	-1,0%
Fjárfestingaæignir	112.569	99.050	13.519	13,6%
Götur	27.314	25.295	2.019	8,0%
Aðrir fastafjármunir	18.107	18.188	-81	-0,4%
Langtímakröfur	16.763	20.206	-3.443	-17,0%
Fyrirframgreiddur kostnaður Lsj. Brú	9.514	9.693	-178	-1,8%
Veltufjármunir án handb.fjár	40.841	41.718	-878	-2,1%
Handbært fé	42.135	26.319	15.816	60,1%
Eignir samtals	745.378	720.769	24.610	3,4%
Eigið fé	348.300	337.795	10.506	3,1%
Lífeyrisskuldbinding (langtíma)	38.238	37.593	645	1,7%
Næsta árs afborganir lífeyrisskulda	2.283	2.283	0	0,0%
Aðrar skuldbindingar	17.332	17.146	185	1,1%
Langtímaskuldir	272.432	256.770	15.662	6,1%
Leiguskuldir	11.677	11.893	-216	-1,8%
Næsta árs afborganir langtímaskulda og leiguskulda	19.837	20.578	-741	-3,6%
Aðrar langtímaskuldir	1.686	5.480	-3.794	-69,2%
Fyrirfram innborganir	2.162	656	1.506	229,5%
Skammtímaskuldir án næsta árs afb. og fyrirfram innb.	31.430	30.574	857	2,8%
Skuldir og skuldbindingar samtals	397.078	382.974	14.104	3,7%
Skuldir og eigið fé samtals	745.378	720.769	24.610	3,4%

Hreinar skuldir eru skilgreindar sem allar skuldir og skuldbindingar að frádregnum langtímakröfum á eigin fyrirtæki, fyrirframgreiddum kostnaði (langtíma), öðrum langtímakröfum og veltufjármunum.

Hreinar vaxtaberandi skuldir eru skilgreindar sem langtímalán og leiguskuldir ásamt næsta árs afborgun þeirra að frádregnum öðrum langtímakröfum og næsta árs afborgun þeirra, verðbréfaeign og bundnum bankainnstæðum ásamt handbæru fé.

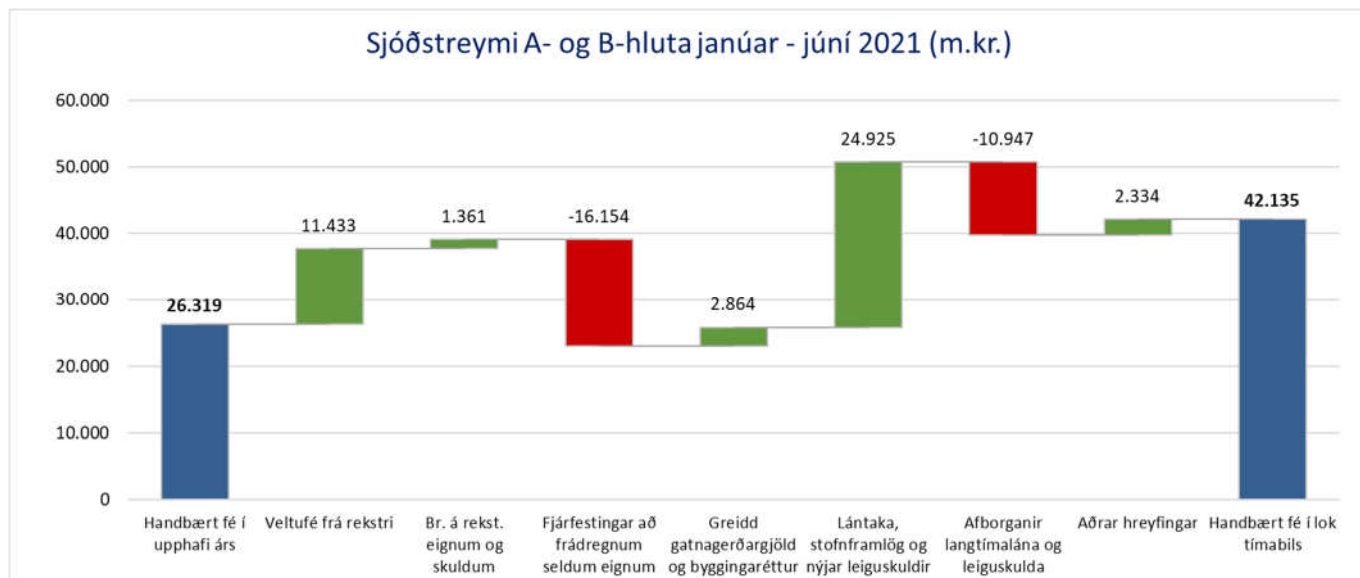
Hér eru áhrifin af breytingu á reglugerð 1212/2015 með áorðnum breytingum árið 2020 sýnd skuldin dragast lítillega saman en áhrifin eru meiri á tekjurnar sem rekja má til að töluverðu leiti til byggðarsamlögin voru tiltölulega skuldlítill árið 2020.

Meðal langtímakrafna er fyrirframgreiddur kostnaður vegna uppgjörnsins við Brú lífeyrissjóð á árinu 2017 sem kemur ekki til lækkunar vaxtaberandi skulda þar sem þessar kröfur bera ekki vexti en þær nema 9,5 ma.kr. Ennfremur er um að ræða kröfur vegna sölu á byggingarrétti samtals 1,6 ma.kr. að frádreginni niðurfærslu þeirra sem ekki bera vexti.

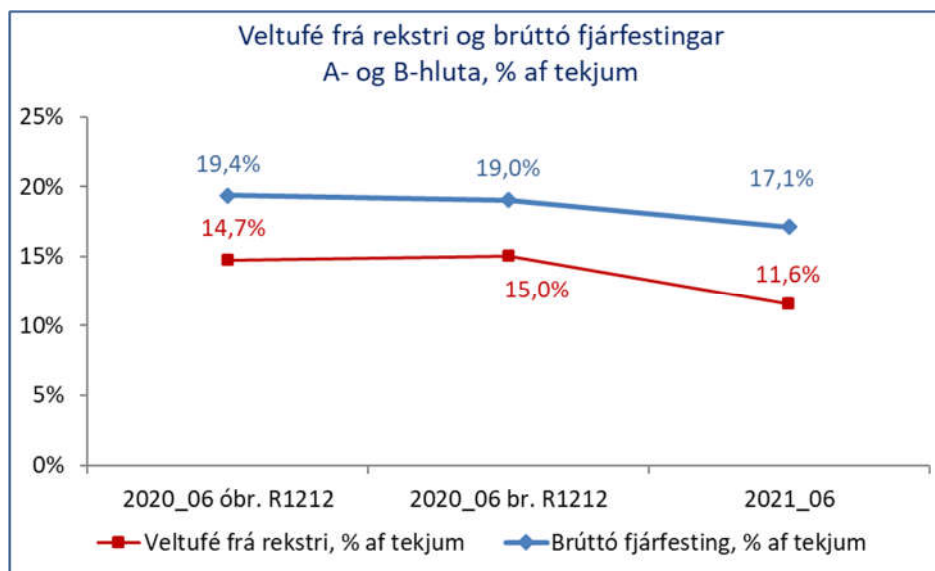

Athygli er vakin á að við útreikning á hlutfalli hreinna skulda og hreinna vaxtaberandi skulda af tekjum er nauðsynlegt að skala tekjur upp m.v. heilt ár.

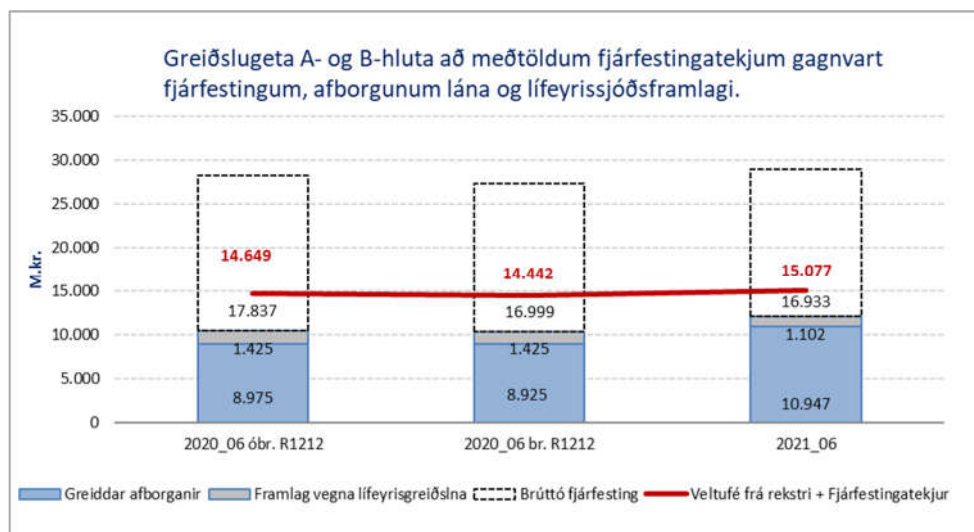
1.3. Sjóðstreymi A- og B-hluta

Handbært fé hækkaði á tímabilinu um 15,8 ma.kr. Fjárfestingar að frádregnum greiddum gatnagerðagjöldum og seldum byggingarrétti námu 13,3 ma.kr. Lántaka, ný stofnframlög og nýjar leiguskuldir námu 24,9 ma.kr. á tímabilinu og afborganir lána og leiguskulda námu 10,9 ma.kr.

Veltufé frá rekstri gefur vísbendingu um hversu hátt hlutfall af rekstrartekjum er til ráðstöfunar fyrir afborganir skulda og skuldbindinga og til fjárfestinga. Því hærra sem þetta hlutfall er því meiri er geta fyrirtækis til vaxtar og viðhalds eigna. Miklar greiðsluskuldbindingar og fjárfestingarþörf samstæðunnar kalla á hátt hlutfall veltufjár frá rekstri af tekjum.

Greiðslugeta samstæðunnar til að standa undir afborgunum lána og framlagi vegna lífeyrisskuldbindinga er lýst með því að bera þessar greiðsluskuldbindingar saman við veltufé frá rekstri og fjárfestingatekjur. Myndin sýnir að veltufé frá rekstri og fjárfestingatekjur standa ekki undir fjárfestingum nema að hluta.

Eftirfarandi **kennitölur** lýsa fjárhagslegri stöðu A- og B-hluta Reykjavíkurborgar síðastliðin 5 ár¹.

A- og B-hluti	2017_06*	2018_06*	2019_06*	2020_06	2021_06
Eiginfjárlutfall	47,3%	49,6%	49,0%	47,6%	46,7%
Arðsemi eigin fjár	15,9%	6,8%	4,9%	-2,7%	7,1%
Veltufjárlutfall	1,56	1,15	1,31	1,20	1,49
Langtímaskuldir/eigið fé	78,7%	70,0%	72,6%	78,3%	82,1%
Uppgreiðslutími	5	6	7	11	13
Veltufé frá rekstri/rekstrartekjum	24,7%	21,0%	18,9%	15,0%	11,6%
Framlegð (EBITDA) / rekstrartekjur	26,1%	26,2%	22,4%	18,1%	17,4%

*Óbreytt skv. eldri útgáfu af reglugerð 1212

Fjármála- og áhættustýringarvið vekur athygli á:

- Rekstrarniðurstaða A- og B-hluta var jákvæð um 11,6 ma.kr. sem var 13,8 ma.kr. yfir áætlun. Mesta frávikið var í matsbreytingu fjárfestingaeigna Félagsbústaða sem var 10,5 ma.kr. yfir áætlun auk þess sem hækkun álverðs og styrking krónunnar á tímabilinu leiddi til tæplega 7,3 ma.kr. tekjufærslu vegna álafleiðu og gengismunar. Þá var vöxtur annarra tekna í takti við áætlun.
- Reikningsskil byggðasamlaga og sameignarfélaga í meirihlutaeign Reykjavíkurborgar eru í þessum árshlutareikningi færð inn í samantekin reikningsskil Reykjavíkurborgar miðað við hlutfallslega ábyrgð borgarinnar í samræmi við breytingar á reglugerð nr. 1212/2015, samanber reglugerð nr. 230/2021. Breytingarnar tóku gildi frá og með 1. janúar 2021. Sjá nánar í skýringu 3 í árshlutareikningi.
- Með 13. gr. laga nr. 25/2020 og 2. gr. laga nr. 22/2021 hefur Alþingi vikið til hliðar fjármálareglum sveitarfélaga í ákvæði 64. gr. sveitarstjórnarlaga til loka árs 2025.
- Rekstrarniðurstaða A-hluta var neikvæð um 7,3 ma.kr. og var 672 m.kr. betri en áætlun gerði ráð fyrir. Staðgreiðsla útsvar var 3,1 ma.kr. yfir áætlun þar sem fjöldi starfandi og atvinnuþátaka óx á tímabilnu ásamt umtalsverðri hækkun launavísitölu vegna launahækkana. Á móti kom að launaliður A-hluta óx einnig og var 2,6 ma.kr. yfir fjárheimildum, sem að hluta til má rekja til aðgerða sem stofnanir hafa þrúft að grípa til vegna Covid-19, t.d. hólfaskipting og aukins álags á umönnunarþjónustu.

¹ Sjá lýsingar á kennitölum í viðauka 1. Fjárhæðir fyrri ára í kennitölum og myndum taka mið af útgefnum ársreikningum fyrri ára. Þeim er því ekki breytt þó fjárhæðum samanburðarárs í ársreikningi sé breytt.

- Við mat á verðmæti eigna Félagsbústaða er annars vegar stuðst við fasteignamat íbúða félagsins sem miðast við verðlag í febrúar 2021 og hins vegar er miðað við 8,4% hækkun vísitölu íbúðaverðs í fjölbýli í Reykjavík frá febrúar til júní. Í því felst sú forsenda að verðmæti eigna félagsins fylgi þessari vísitölu. Reynist raunin önnur getur það kallað á leiðréttingu á mati á eignasafni félagsins við útgáfu næsta fasteignamats.
- Hækkun fasteignaverðs hjá Félagsbústöðum hefur jákvæð áhrif á rekstrarniðurstöðu félagsins vegna matsbreytinga en segir lítið um grunnrekstur félagsins nema að ábati af hækkun fasteignaverðs verði innleystur með sölu eigna. Til að meta stöðu grunnrekstrar er eðlilegra að horfa til rekstrarhagnaðar (EBIT) sem jókst um 16,3% á milli ára, en tekjur hækkuð um 10,2% á meðan rekstrargjöld hækkuðu um 5,0%. Tekjur félagsins fylgja vísitölu neysluverðs, sem þýðir að hækkun fasteignaverðs og byggingarkostnaðar umfram verðlag hefur neikvæð áhrif á grunnrekstur félagsins vegna aukins kostnaðar við rekstur og viðhald fasteigna og öflun nýrra eigna.
- Tap af rekstri Strætó nam 245 m.kr. en áætlun gerði ráð fyrir 80 m.kr. afgangi. Þessi mikli munur skýrist af væntingum fyrirtækisins um aukið rekstrarframlag frá ríkinu vegna áhrifa heimsfaraldurs Covid-19 á reksturinn. Ríkið hefur aðeins veitt Strætó sérstakan styrk vegna heimsfaraldurs upp á 120 m.kr sem tekjufærður var í júlí 2021.
- Farþegafjöldi hjá Strætó dróst verulega saman milli árána 2020 og 2019 eða um 27%. En ef skoðað er fyrstu sex mánuðir ársins samanborið við sama tímabil fyrra árs þá dróst farþegafjöldi saman um 6%. Fargjaldtekjur farþega stóðu undir 23% tekna Strætó en eigendastefna gerir ráð fyrir 40%.

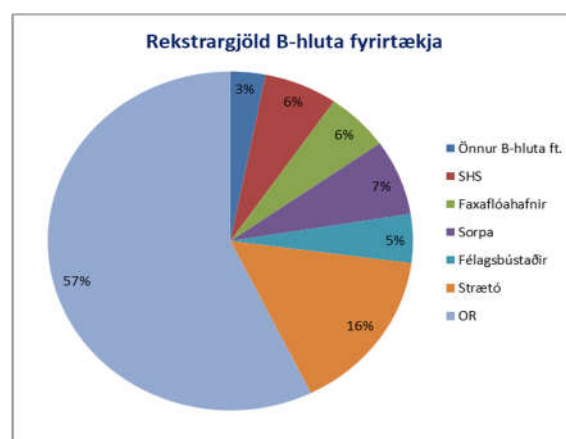
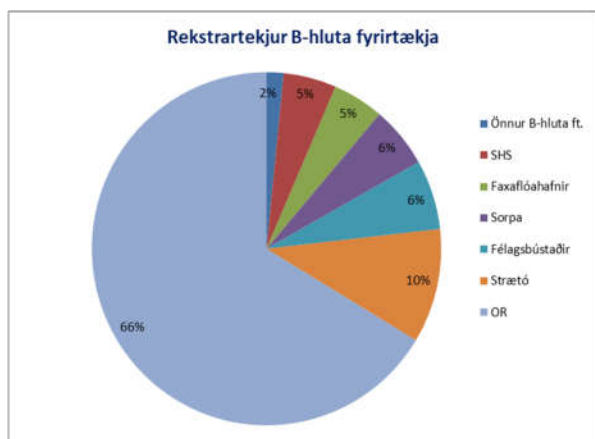
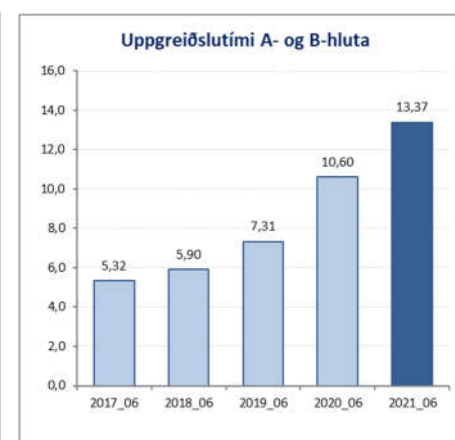
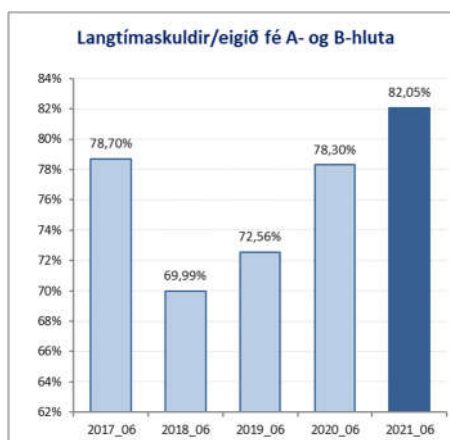
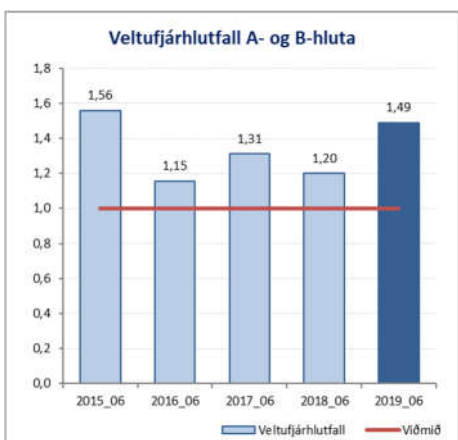
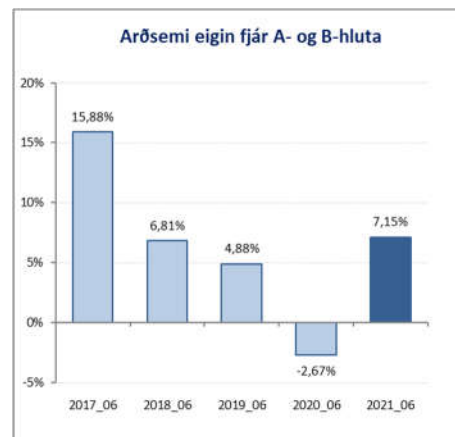
Ábendingar fjármála- og áhættustýringarsviðs:

- Rekstur A-hluta Reykjavíkurborgar var neikvæður á tímabilinu janúar - júní 2021. Samþykkt hefur verið til bráðabirgða breyting á sveitarstjórnarlögum og er sveitarstjórn heimilt að víkja frá skilyrðum 1. og 2. töluliðar 2 m.gr. 64 gr. við stjórn sveitarfélagsins árin 2020-2025.² Þessi skilyrði varða jafnvægis- og skuldareglu sveitarfélaga.
- Í borgarreknum leik- og grunnskólum er raunkostnaður í öllum tilvikum umfram fjárheimildir ef undanskilinn er einn grunnskóli, Ölduselsskóli. Allir skólarnir eru með meira en 2% frávik og fara upp í rúmlega 40% frávik. Staðan er alvarleg og mikilvægt að miðlæg skrifstofa sviðsins takist á við frávik í rekstri stofnana með stjórnendum þeirra, með hliðsjón af þeim fjárheimildum sem úthlutað hefur verið. Vísað er í skyldur sviðstjóra sbr. ákvæði 3.4 í reglum um gerð og framkvæmd fjárhagsáætlunar hjá Reykjavíkurborg.
- Frávik í rekstri sviðsins skýrast að hluta til af aðgerðum sem gripið hefur verið til í leikskólum og grunnskólum vegna Covid-19, svo sem hólfaskiptingum sem hefur krafist aukinnar mönnunar. Þar sem fjárheimildir til slíkra aðgerða liggja ekki fyrir á stofnunum sviðsins er nauðsynlegt að miðlæg skrifstofa þess komi með skipulegum hætti að aðgerðum sem gripið er til vegna Covid-19 og stýringu þeirra m.t.t. útgjalda.
- Nauðsynlegt er að rýna mönnun á bæði grunn- og leikskólum í samanburði við áætluð stöðugildi samkvæmt úthlutunar líkönum og fjárheimildir sem stofnanir hafa og byggðar eru á barnafjölda, úthlutun kennslustunda og stöðugilda miðað við það. Reynist mönnun vera umfram þarf stofnunin að takast á við það með fækkun starfsmanna. Nauðsynlegt er að miðlæg skrifstofa sviðsins veiti stjórnendum aðhald og stuðning til að tryggja að rekstur sé innan fjárheimilda.
- Miðað við fyrirbyggjandi gögn sviðsins er ekki unnt að rekja hvaða þjónusta er veitt varðandi sérkennslu og stuðning og hvað hún kostar hjá einstökum stofnunum sviðsins heldur einungis hvernig fjárheimildum er dreift út frá reglum sviðsins um sérkennslu og stuðning. Mikilvægt er að bæta skráningu á veittri sérkennslu og stuðningi hjá stofnunum sviðsins til þess að unnt sé að bera saman nýtingu vinnustunda og árangur af þjónustunni sem veitt er.
- Frá árinu 2019 hefur sviðið með þátttöku FAS og utanaðkomandi ráðgjafa, unnið að mótun reiknilíkans fyrir úthlutun fjárheimilda til grunnskóla er sú vinna á loka metrunum. Verkefnið felur í sér að tekið hefur verið til rýningar aðferðafræði og reiknilíkan fyrir úthlutun á fjárheimildum fyrir grunnskóla Reykjavíkurborgar, þar með talið úthlutun á fjármagni til stuðnings og sérkennslu.
- Kostnaður vegna langtímaveikinda hefur um langt skeið verið talsvert umfram fjárheimildir. Æskilegt er að greina og samræma skráningu milli stofnana sem og kostnaðargreina þ.m.t. afleiddan og óbeinan kostnað. Á grundvelli þessara gagna er hægt að móta aðgerða- og viðbragðsáætlun.
- Stuðnings- og stoðþjónusta velferðarsviðs var 205 m.kr. umfram fjárheimildir eða 20%, auk þess sem að Keðjan var 62 m.kr. umfram fjárheimildir. Í greinargerð sviðsins er meðal annars vísað til þess að aukin útgjöld megi rekja til breytinga á leiðbeinandi reglum fyrir sveitarfélög um þjónustu stuðningsfjölskyldna samkvæmt lögum nr. 38/2018. Framúrkeyrslan á tímabilinu er vísbending um að útgjöld séu að þróast með afar óhagstæðum hætti. Mikilvægt er að reglur Reykjavíkurborgar rammi inn stefnu borgarinnar og viðeigandi þjónustustig þannig að þjónustan rúmist innan fjárheimilda.

² Lög nr. 25 2020 lög um breytingu á ýmsum lögum til að mæta efnahagslegum áhrifum heimsfaraldurs kórónuveiru og lög nr. 22 2021 lög um breytingu á ýmslum lögum tengdum málefnum sveitarfélaga (sveitarfélög og kórónuveirufaraldur).

- Vistgreiðslur barnaverndar voru 325 m.kr. eða 87% umfram fjárheimildir. Hér er um mjög alvarlega stöðu að ræða þar sem útgjöld hafa hækkað mikið á síðustu árum. Þörf er á frekari stefnumörkun um hvernig tekist er á við þennan vanda, kostnaðarskiptingu á milli ríkis og sveitarfélaga og markvissum áætlunum til úrbóta.
- Heildarkostnaður Reykjavíkurborgar vegna málefna fatlaðs fólks að meðtalinni lengdri viðveru fatlaðra barna nam 8.079 m.kr. en tekjur námu aðeins 3.679 m.kr. Heildarniðurstaða var því neikvæð um 4.399 m.kr. Er þá samantekin þjónusta Velferðarsviðs við fatlaða á grundvelli yfirfærslunnar, þjónusta Velferðarsviðs vegna notendastýrðar persónulegrar aðstoðar, þjónusta Skóla- og frístundasviðs vegna lengdrar viðveru fatlaðra barna og þjónusta Íþrótt- og tómstundasviðs við fötluð ungmenni á vegum Hins hússins. Sjá nánar í sundurliðun um fjármögnun verkefna sem unnin eru fyrir ríkið í viðauka 3 í greinargerð fjármála- og áhættustýringarsviðs með árs hlutareikningi Reykjavíkurborgar janúar – júní 2021.
- Nettó útgjöld hjúkrunarheimila umfram tekjur af daggjöldum námu 166 m.kr. á tímabilinu janúar – júní 2021. Daggjöld ríkisins vegna hjúkrunarheimila miða við að ríkið hafi fjármagnað 85% fjárfestingaútgjalda en Reykjavíkurborg fjármagnaði sjálf Droplaugarstaði og á því kröfu um leiðréttingu framlaga sem standa undir fjárfestingunni. Ríkið hefur ekki viljað taka þessa kröfu Reykjavíkurborgar til greina en það er enn og aftur bent á að eðlilegt er að ríkið beri kostnaðinn af málaflokki aldraðra í samræmi við skyldur sínar og tryggi fulla fjármögnun á rekstrinum.
- Viðvarandi rekstrarhalli er á Seljahlíð þar sem daggjöld standa ekki undir kostnaði. Nauðsynlegt er að leita leiða til að ná fram hagkvæmni í rekstri heimilisins eða eftir atvikum að sækja hækkanir á daggjöldum til ríkisins og tryggja fulla fjármögnun hjúkrunarheimilanna.
- Mikilvægt er að tryggja Félagsbústöðum sterkt veltufé frá rekstri til að standa undir afborgunum og stuðla þannig að sjálfbærni í rekstri. Frekari fjölgun nýrra og dýrari eigna getur aukið þrýsting á hækkun leigu.
- Mikilvægt er að Félagsbústaðir rýni viðhaldsþörf til næstu fimm ára og geri áfangaskipta viðhaldsáætlun til að tryggja gæði íbúða félagsins.
- Framlegð OR (EBITDA / rekstrartekjur) er um 64,9% og hefur styrkst um 5,6% miðað við sama tímabil í fyrra. Mikilvægt er að framlegð reksturs OR haldist stöðug og góð þar sem fyrirtækið er viðkvæmt vegna ytri þátta; vaxta, gengis og álverðs.
- Lán OR sem hafa eigendaábyrgð nema um 72,1 ma.kr. en bein ábyrgð borgarsjóðs á þeim er um 67,5 ma.kr. Mikilvægt er að gera aðgerðaáætlun um hvernig þessum ábyrgðum verði mætt ef á reynir.
- Fjármála- og áhættustýringarsvið telur brýnt fyrir borgarsjóð að skilgreint sé þak á erlendar skuldir OR til lengri tíma, t.d. með hliðsjón af tekjum, framlegð, greiðsluflæði í erlendum myntum eða jafnvægi í efnahag og að sett séu skýr markmið um aðlögun að slíku markmiði. Um leið getur verið ástæða til að skerpa á áskilnaði eigendastefnu um að framkvæmdir séu almennt fjármagnaðar í sama gjaldmiði og tekjur sem af þeim hljótask.
- Allar kennitölur Strætó hafa versnað á milli tímabila vegna Covid-19 og lýsir erfiðri stöðu félagsins. Mikilvægt er að fylgjast með þróun tekna næstu mánaða og grípa til aðgerða ef tekjurnar reynast undir áætlun.

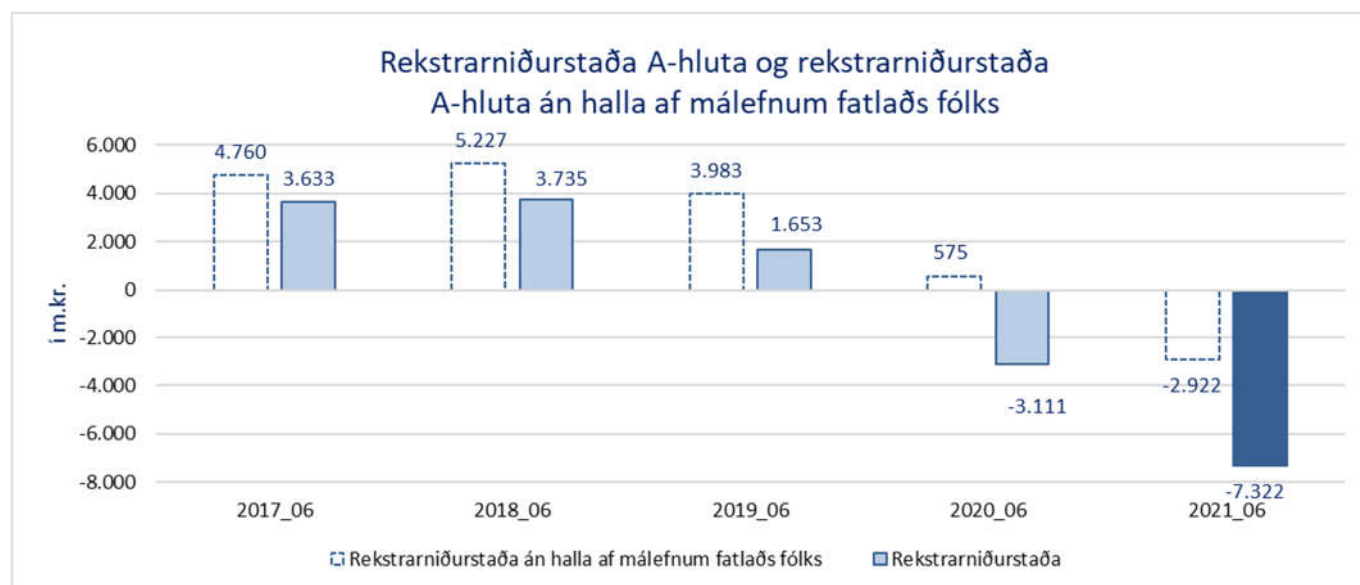
Aðrir áhugaverðir mælikvarðar A- og B-hluta³

³ Árin 2017-2019 miðast við uppgjör samkvæmt eldri reglugerð 1212 en árin 2020 og 2021 miðast við nýjstu breytingar á reglugerð 1212.

2. A-hluti

2.1. Rekstur A-hluta

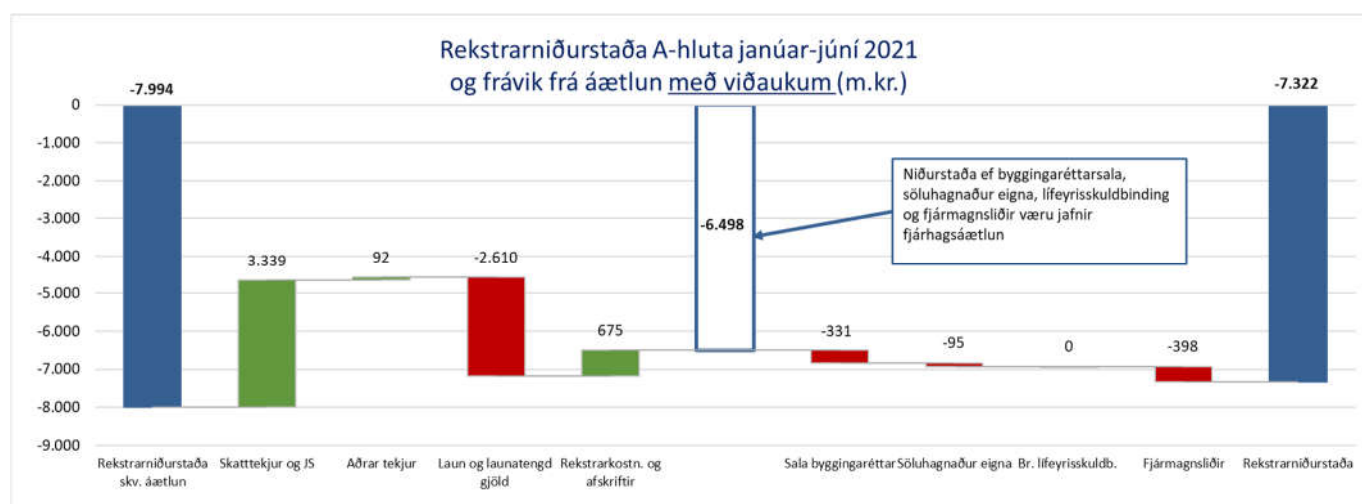
Rekstur A-hluta (í m.kr.)	Raun 2021_06	Áætlun	Frávik	%	Raun 2020_06	Breyting	%
Staðgreiðsla	46.492	43.378	3.115	7,2%	41.941	4.552	10,9%
Hlutdeild Jöfnunarsjóðs í staðgr.	-5.635	-5.258	-378	7,2%	-4.925	-711	14,4%
Skattbreytingar, niðurfærslur og afskrift skatttekna	2.068	1.469	598	n/a	1.939	129	6,7%
Nettó útsvar	42.925	39.589	3.336	8,4%	38.955	3.970	10,2%
Fasteignaskattar	10.291	10.293	-3	0,0%	9.983	308	3,1%
Lóðarleiga	922	924	-2	-0,2%	865	57	6,6%
Afskrifaðir/niðurfærðir fasteignaskattar, breyting	0	0	0		0	0	
Fasteignaskattar samtals	11.213	11.218	-5	0,0%	10.848	365	3,4%
Skatttekjur samtals	54.138	50.807	3.331	6,6%	49.802	4.335	8,7%
Framlög Jöfnunarsjóðs	3.710	3.702	9	0,2%	3.628	82	2,3%
Þjónustutekjur	5.658	5.592	66	1,2%	4.752	906	19,1%
Eignatekjur	12.593	12.292	301	2,5%	11.561	1.032	8,9%
Sala byggingaréttar	1.628	1.959	-331	-16,9%	-44	1.671	-3834,3%
Söluhagnaður eigna	106	201	-95	-47,3%	5	101	2095,9%
Endurgreiðslur annarra	2.889	2.163	726	33,6%	2.238	651	29,1%
Aðrar tekjur	1.357	1.208	148	12,3%	1.101	255	23,2%
Milliviðskipti tekin út	-13.619	-12.469	-1.150	9,2%	-12.284	-1.335	10,9%
Rekstrartekjur samtals	68.459	65.453	3.005	4,6%	60.759	9.034	14,9%
Laun og launatengd gjöld	-42.286	-39.677	-2.610	6,6%	-35.912	-6.374	17,7%
Gjaldfærsla líffeyriskuldbindingar við LsRb.	-1.750	-1.750	0	0,0%	-1.125	-625	55,6%
Launakostnaður samtals	-44.036	-41.427	-2.610	6,3%	-37.037	-6.999	18,9%
Annar rekstrarkostnaður	-26.085	-26.635	550	-2,1%	-23.481	-2.605	11,1%
Afskriftir	-3.091	-3.216	125	-3,9%	-2.889	-201	7,0%
Rekstrargjöld samtals	-73.213	-71.278	-1.935	2,7%	-63.407	-9.805	15,5%
Fjármagnsliðir	-2.568	-2.170	-398	18,3%	-463	-2.105	454,9%
EBITDA	-1.663	-2.609	945	-36,2%	242	-1.905	-788,6%
EBIT	-4.754	-5.824	1.070	-18,4%	-2.648	-2.106	79,5%
Rekstrarniðurstaða	-7.322	-7.994	672	-8,4%	-3.111	-4.211	135,4%

Rekstrarniðurstaða A-hluta var neikvæð um 7,3 ma.kr. sem var 672 m.kr. betri niðurstaða en áætlað var. Ef frá er tekin halli af rekstri málefna fatlaðs fólks sem nam 4,4 ma.kr var niðurstaðan neikvæð um 2,9 ma.kr. **Grunnreksturinn**, þ.e. rekstrarniðurstaða fyrir fjármagnsliði og afskriftir, var neikvæð um 1,7 ma.kr. sem var um 945 m.kr. betri en niðurstaða en áætlun gerði ráð fyrir.

Tekjur: Skatttekjur voru 54,1 ma.kr. eða 3,3 ma.kr. yfir áætlun, þar af var **staðgreiðsla útsvars** 3,1 ma.kr. yfir áætlun Þetta stafar af batnandi tölum af vinnumarkaði auk þess sem að launavísitalan hefur hækkað meira en forsendur Hagstofu gerðu ráð fyrir. Fjöldi starfandi á höfuðborgarsvæðinu jókst um 4,3% milli ársfjórðunga fyrra árs og hefur breytingin ekki verið svona mikil milli ársfjórðunga í tæp 3 ár. Auk þess hefur atvinnuleysi dregist saman um 0,9%-stig, hlutfall starfandi hækkaði um 2,1%-stig og atvinnuþátttaka jókst um 1,5%-stig sé miðað við sama ársfjórðung 2020. Launavísitalan hefur hækkað umtalsvert og nam hækkanin um 9% fyrstu 6 mánuði ársins sé miðað við fyrstu 6 mánuði 2020. Almennar launahækkningar samkvæmt kjarasamningum hafa ekki verið síðan í janúar og verða ekki aftur fyrr en í janúar 2022. Tekjur vegna **skattbreytinga ásamt niðurfærslum og afskrift skatttekna** voru 598 m.kr. yfir áætlun og skýrist einkum af að álagning útsvars var nokkru hærri en reiknað var með. **Fasteignaskattar**⁴ voru 11,2 ma.kr. og voru á pari við fjárhagsáætlun. **Framlög Jöfnunarsjóðs** voru 9 m.kr. yfir áætlun. **Þjónustutekjur** voru 66 m.kr. undir áætlun. **Eignatekjur** voru 301 m.kr. yfir áætlun sem einkum má rekja til að leigutekjur af gatnakerfi voru 338 m.kr. yfir áætlun. **Endurgreiðslur annarra**⁵ voru 726 m.kr. yfir áætlun, þar af voru endurgreiðslur frá ríki og öðrum sveitarfélögum 479 m.kr. yfir áætlun. Helstu frávik voru í endurgreiðslum annarra sveitarfélaga vegna skólakostnaðar sem voru 163 m.kr. yfir áætlun og framlags frá ríkinu vegna sérstaks frístundastyrks, að fjárhæð 185 m.kr., fyrir tekjulágar fjölskyldur sem fenginn var seint á síðasta ári og var millifærður á milli ára. Ýmsir styrkir frá öðrum en ríki og sveitarfélögum voru 246 m.kr. yfir áætlun. **Sala byggingarréttar** nam 1,6 ma.kr. og var 331 m.kr. undir áætlun, þar af nam aukning varúðarniðurfærslu 186 m.kr.

Gjöld: Laun og launatengd gjöld námu 42,3 ma.kr. og voru um 2.610 m.kr. yfir fjárheimildum sem að hluta til má rekja til aðgerða sem stofnanir hafa þruft að grípa til vegna Covid-19, t.d. hólfaskipting og aukins álags á umönnunarþjónustu.

Gjaldfærsla lífeyrisskuldbindingar v. LsRb nam 1,8 ma.kr. og var á pari við áætlun. Endurmat hennar í tengslum við þetta uppgjör gaf ekki tilefni til breytinga frá fjárhagsáætlun. **Annar rekstrarkostnaður** nam 26,1 ma.kr. og var um 550 m.kr. innan fjárheimilda.⁶

Rekstrarniðurstaða A-hluta var um 672 m.kr. betri en áætlað var í endurskoðaðri fjárhagsáætlun sem að stærstum hluta má rekja hærri útsvarstekna en á móti kemur aukinn launakostnaður. Frávik á sveiflukenndum liðum eins og sölu byggingarréttar og breytingar á lífeyrisskuldbindingu hafa óveruleg áhrif í þessu uppgjöri.

⁴ Fasteignaskattar A-hluta samanstanda af fasteignasköttum Aðalsjóðs að frádregnum fasteignagjöldum af fasteignum Eignasjóðs.

⁵ Nánari sundurliðun á endurgreiðslum annarra er að finna í umfjöllun um Aðalsjóð í greinargerð fagsviða og sjóða A-hluta.

⁶ Nánari greiningu rekstrargjalda má finna í greinargerð fagsviða með árhlutareikningi Reykjavíkurborgar janúar-júní 2021.

Rekstur málaflokkanna

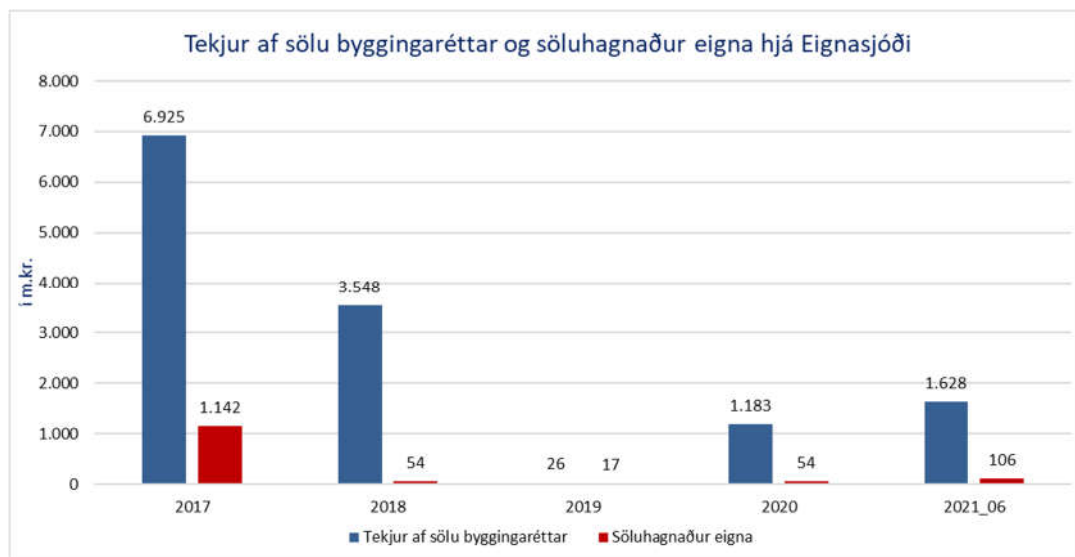
Rekstur málaflokka (í m.kr.)	Niðurstaða janúar-júní 2021	Áætlun janúar-júní 2021	Frávik	%	Nettó útgjöld málaflokka í hlutfalli af skatttekjum A-hluta
Fjármála- og áhættustýringarsvið	662	692	-30	-4%	1%
Framlög til B-hluta fyrirtækja	1.922	1.960	-39	-2%	3%
Íþrótt- og tómstundasvið	4.894	4.903	-9	0%	8%
Menningar- og ferðamálasvið	2.881	2.885	-4	0%	5%
Mannauðs- og starfsþróunarsvið	168	169	-1	-1%	0%
Skrifstofur miðlægrar stjórnsýslu	805	863	-58	-7%	1%
Skóla- og frístundasvið	32.141	29.997	2.144	7%	56%
Umhverfis- og skipulagssvið Aðalsjóðs	4.967	4.681	287	6%	9%
Velferðarsvið án bundinna liða	15.781	14.817	964	7%	27%
Velferðarsvið, bundnir liðir	2.461	2.923	-462	-16%	4%
Þjónustu- og nýsköpunarsvið	1.198	1.182	16	1%	2%
Sameiginlegur kostnaður án lífeyrisskuldbindinga við LsRb	1.367	1.662	-295	-18%	2%
Lífeyrisskuldbindingar við LsRb	1.750	1.750	0	0%	3%
Málaflokkar Aðalsjóðs samtals	70.996	68.484	2.512	4%	123%
Skatttekjur A-hluta og framlög Jöfnunarsjóðs íslenskra sveitarfélaga					57.848
Eignaskrifstofa	-5.916	-5.556	-360	6%	
Verkefnastofa þróunarmála	-1.481	-1.783	302	-17%	
Umhverfis- og skipulagssvið Eignarsjóðs	1.116	1.285	-169	-13%	
Málaflokkar Eignarsjóðs samtals	-6.281	-6.054	-226	4%	

Rekstur málaflokka Aðalsjóðs án lífeyrisskuldbindingar var 2.512 m.kr. yfir fjárheimildum en þar af var skóla- og frístundasvið 2.144 m.kr. yfir fjárheimildum og velferðarsvið án bundinna liða var 964 m.kr. yfir fjárheimildum. Á hægri hlið töflunnar má sjá hversu hátt hlutfall af skatttekjum þ.e. útsvari og fasteignaskatti er varið til viðkomandi málaflokka. Nettó útgjöld til þeirra námu 70.996 m.kr. en skatttekjur A-hluta ásamt framlögum frá Jöfnunarsjóði námu 57.848 m.kr.

Í neðri hluta töflunnar má sjá rekstur sviða Eignarsjóðs en þau voru rekin með 6.281 afgangi og sem var 226 m.kr. betri niðurstaða en áætlun gerði ráð fyrir.

Sveiflukenndir liðir

Á meðal tekna A-hluta eru sveiflukenndir liðir einkum tekjur af sölu byggingaréttar og hagnaður af sölu eigna. Í góðæri og á uppbyggingarskeiðum hækka þessa tekjur oft verulega en dragast saman á samdráttarskeiðum.

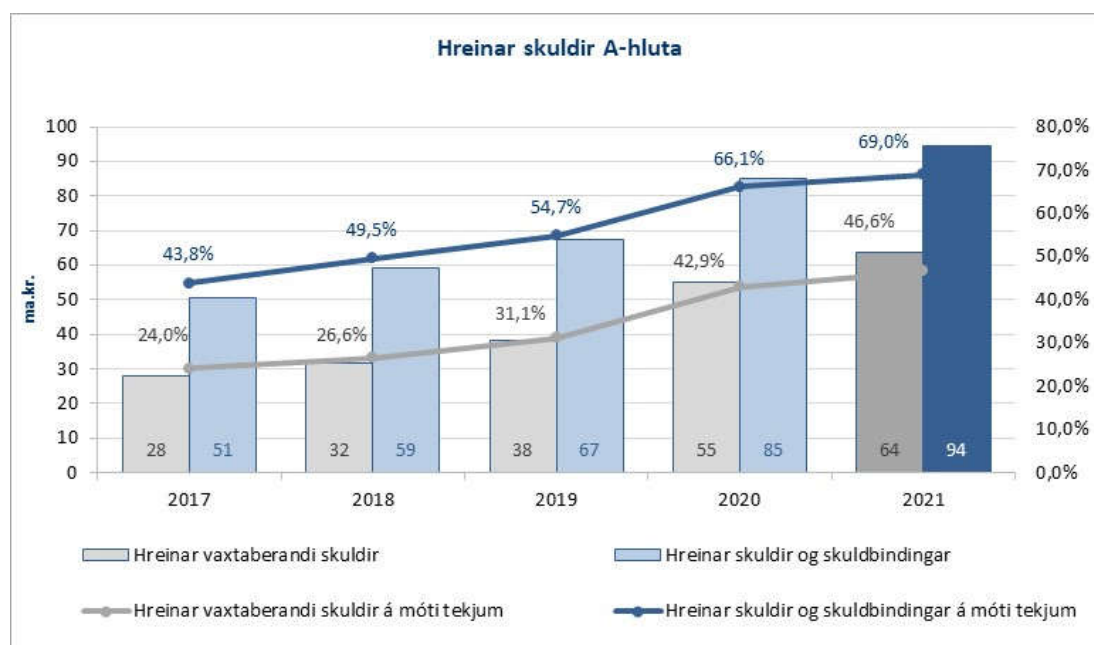

Í myndinni hér að neðan eru þessar tekjur sýndar síðastliðin 5 ár. Eins og sjá má eru árin 2017 og 2018 einstök hvað varðar tekjur af sölu byggingaréttar. Varúðarniðurfærsla þessara tekna nam 1.941 m.kr. árið 2018. Árið 2019 var hún hækkuð um 1.451 m.kr. vegna óvissu um þróun efnahagsmála næstu misseri og hækkunin árið 2020 nam 72 m.kr. Hækkun varúðarniðurfærslu janúar - júní 2021 nam 186 m.kr.

2.2. Efnahagur A-hluta

Efnahagur A-hluta (m.kr.)	30.6.2021	31.12.2020	Breyting	%
Fasteignir og lóðir	127.218	126.230	989	0,8%
Götur	26.865	24.829	2.036	8,2%
Áhöld og tæki	6.191	5.975	215	3,6%
Leigueignir	5.213	5.535	-322	-5,8%
Langtímakröfur	15.108	14.531	576	4,0%
Fyrirframgreiddur kostnaður Lsj. Brú	9.053	9.233	-181	-2,0%
Veltufjármunir án handb.fjár	18.376	21.136	-2.760	-13,1%
Handbært fé	14.712	8.111	6.601	81,4%
Eignir samtals	222.735	215.580	7.155	3,3%
Eigið fé	84.501	91.823	-7.322	-8,0%
Lífeyrisskuldbinding (langtíma)	37.599	36.934	665	1,8%
Næsta árs afborganir lífeyrisskulda	2.250	2.250	0	0,0%
Langtímaskuldir	65.379	53.679	11.700	21,8%
Leiguskuldir	10.121	10.330	-210	-2,0%
Næsta árs afborganir langtímaskulda og leiguskulda	3.558	3.157	401	12,7%
Ríkissjóður, fyrirfram innborgað vegna fjárfestinga	94	115	-21	-18,1%
Skammtímaskuldir án næsta árs afb. og fyrirfram innb. frá Ríkissjóði	19.233	17.292	1.942	11,2%
Skuldir og skuldbindingar samtals	138.234	123.757	14.477	11,7%
Skuldir og eigið fé samtals	222.735	215.580	7.155	3,3%

Hreinar skuldir eru skilgreindar sem allar skuldir og skuldbindingar að fráðregnum langtímakröfum á eigin fyrirtæki, fyrirframgreiddum kostnaði (langtíma), öðrum langtímakröfum og veltufjármunum.

Hreinar vaxtaberandi skuldir eru skilgreindar sem langtímalán og leiguskuldir ásamt næsta árs afborgun þeirra að fráðregnum öðrum langtímakröfum og næsta árs afborgun þeirra, verðbréfaeign og bundnum bankainnstæðum ásamt handbæru fé.

Langtímakröfur vegna uppgjörsins við Brú nema nú 9,1 ma.kr. koma ekki til lækkunar vaxtaberandi skulda þar sem þessar kröfur bera ekki vexti enda er um að ræða fyrirframgreiðslur sem koma síðar til gjaldfærslu. Ennfremur er um að ræða kröfur vegna sölu á byggingarrétti að frádreginni niðurfærslu þeirra samtals 1,6 ma.kr. sem ekki bera vexti.

Á tímabilinu janúar – júní má rekja 9 ma.kr. aukningu í hreinum skuldum til 12,2 ma.kr. lántöku auk 3,3 ma.kr. uppgreiðslu OR á eigendalánum við A-hluta en á móti kemur að handbært fé hefur aukist um 6,6 ma.kr. frá áramótum.

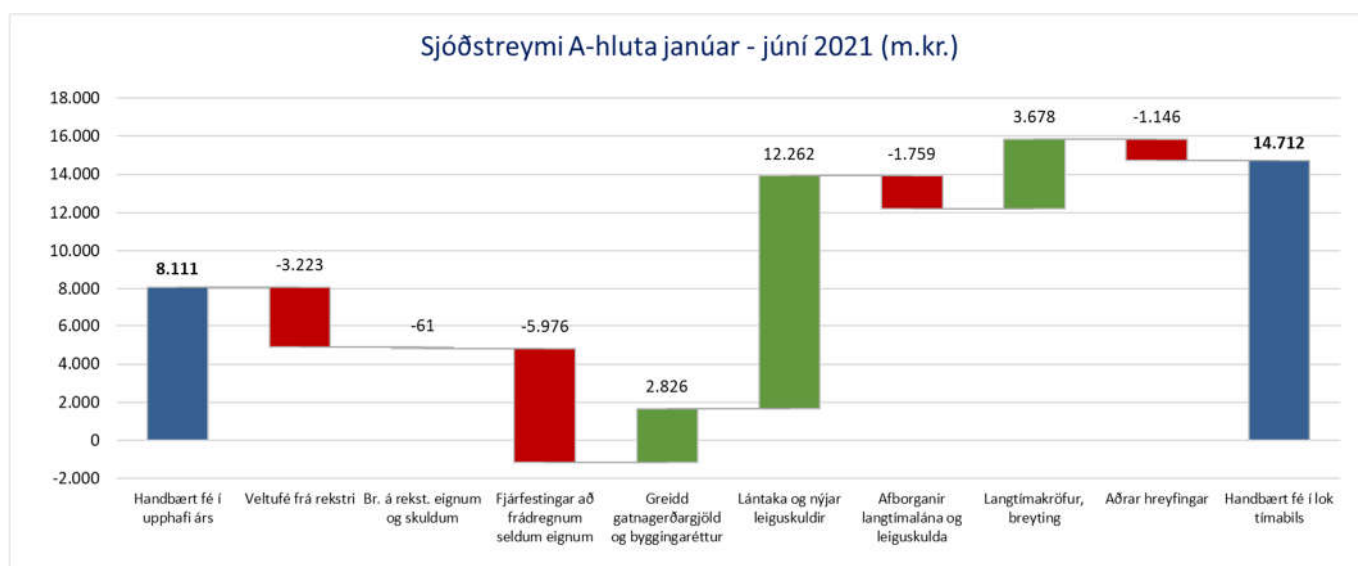
Athygli er vakin á að við útreikning á hlutfalli hreinna skulda og hreinna vaxtaberandi skulda af tekjum er nauðsynlegt að skala tekjur upp m.v. heilt ár.

Skuldir og skuldbindingar A-hluta árið janúar - júní 2021							Breyting	Staðan
í m.kr.	Staðan 1.1.2021	Lántaka	Afborganir	Verðbreyting	Áfallnar skuldbindingar	skammtíma-skulda	30.06.2021	
Lífeyrisskuldbinding*	39.184		-1.085		1.750		39.849	
Langtímaskuldir*	55.800	12.262	-1.240	1.040			67.862	
Langtímaskuldir við eigin fyrirtæki*	12		-6	0			7	
Leiguskuldbindingar*	11.354		-514	348			11.189	
Skammtímaskuldir við lánastofnanir	536					-251	284	
Viðskiptaskuldir	6.359					-3.039	3.321	
Skammtímaskuldir við eigin fyrirtæki	6					533	540	
Fyrirframgr. (frá ríki v. Sléttuvegar)	115					-21	94	
Ógr. laun og launat.gj., áf. orlof	8.459					4.305	12.765	
Aðrar skammtímaskuldir	1.931					393	2.324	
	123.757	12.262	-2.844	1.388	1.750	1.921	138.234	

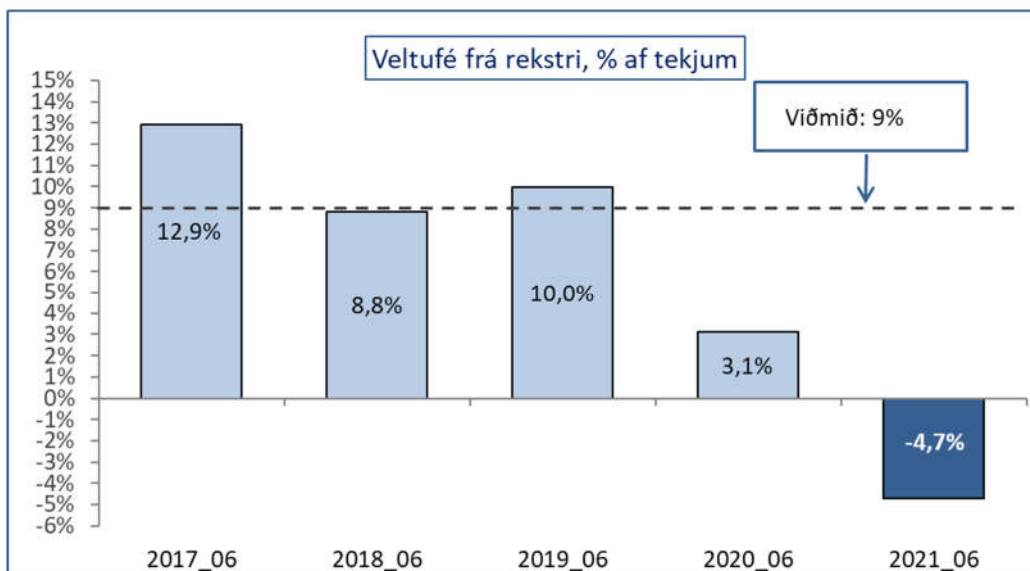
* ásamt næsta árs afborgun

Hér má sjá yfirlit yfir þróun skulda og skuldbindinga frá áramótum. Lántökuáætlun tímabilsins hljóðar upp á 20.640 m.kr. og var í máí búið að taka lán með áföllnum vöxtum að fjárhæð 12.394 m.kr. Ónýt lántökuheimild ársins er 22.006 m.kr. Áætluð lántaka ársins gerir ráð fyrir reglulegum útboðum alls 10 á árinu. Hækkun ógreiddra launa og launatengdra gjalda má rekja til þess að laun vegna desember voru greidd 31.12.2020 en laun fyrir júní mánuð 1.7.2021. Undir þessum lið er ógreitt áfallið orlof sem nam 5,6 ma.kr.

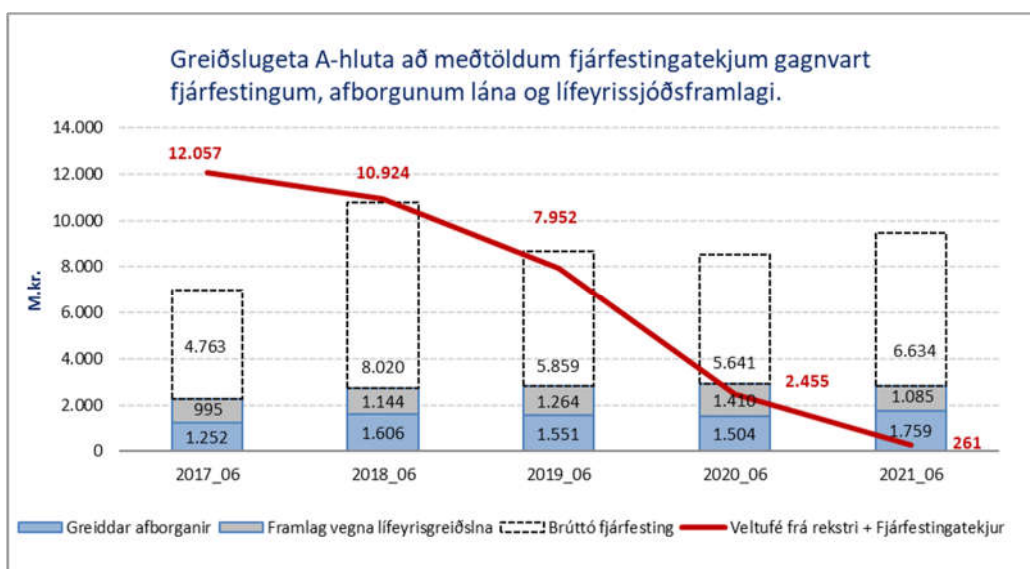
2.3. Sjóðstreymi A-hluta

Handbært fé frá áramótum til loka júní lækkaði um 6,6 ma.kr. Fjárfestingar að frádregnum greiddum gatnagerðargjöldum og byggingarétti námu 3,2 ma.kr. Lántaka tímabilsins nam 12,3 ma.kr., þar af nam útgáfa grænna skuldabréfa um 3 ma.kr. Afborganir lána og leiguskulda námu 1,8 ma.kr. Innstreymi fjármagns vegna langtímakrafna skýrist að mestu af uppgreiðslu eigendalána Orkuveitu Reykjavíkur við Reykjavíkurborg og námu 3,3 ma.kr. lánin eru nú uppgreitt.

Veltufé frá rekstri í hlutfalli af tekjum var neikvætt um **4,7%** á fyrri helmingi ársins 2021. Vegna aukinna útgjalda hefur veltufé frá rekstri dregist umtalsvert saman.

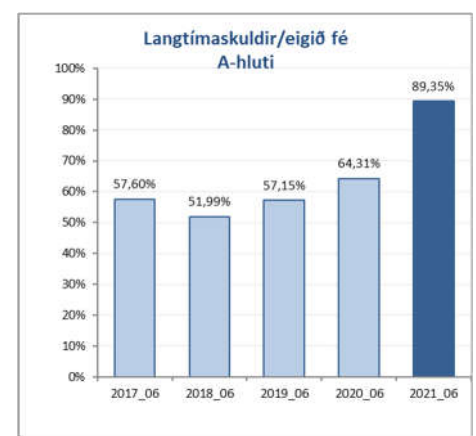
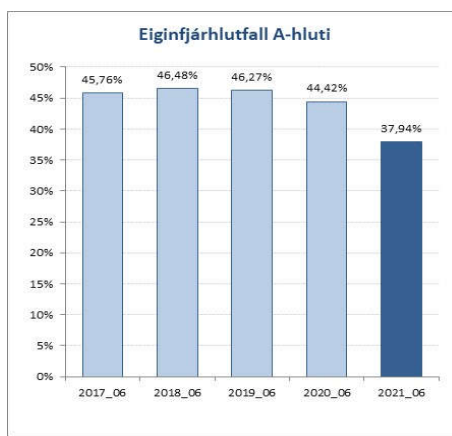
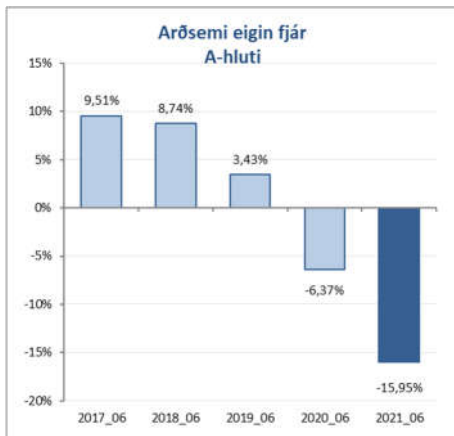
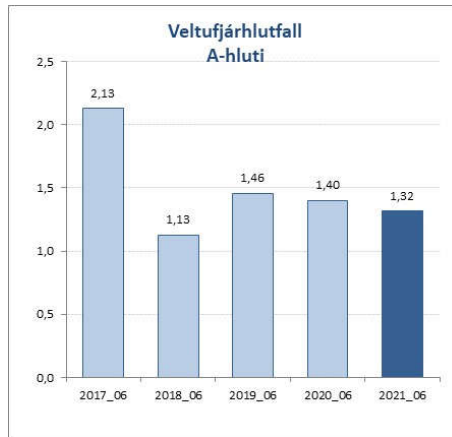
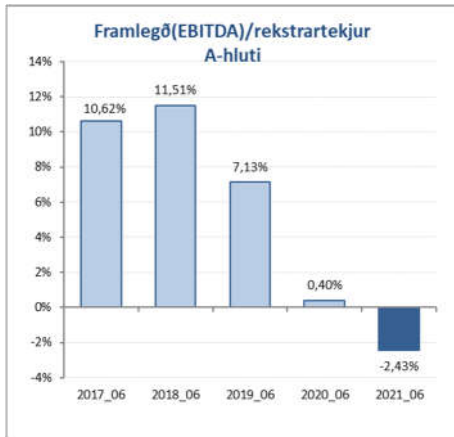
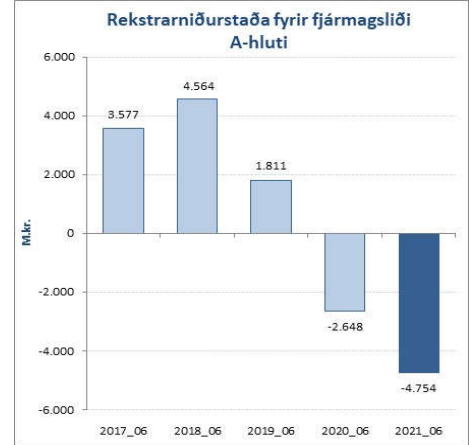
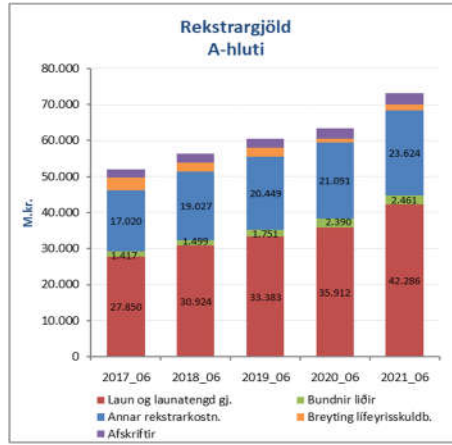
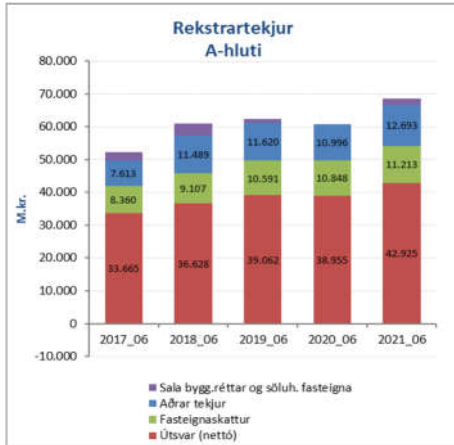
Greiðslugeta A-hluta vegna afborgana, fjárfestinga og framlags vegna lífeyrisskuldbindinga hjá LsRb er lýst með því að bera þessar greiðsluskuldbindingar saman við veltufé frá rekstri og fjárfestingatekjur.

Eftirfarandi **kennitölur** lýsa fjárhagslegri stöðu A-hluta sl. 5 ár:⁷

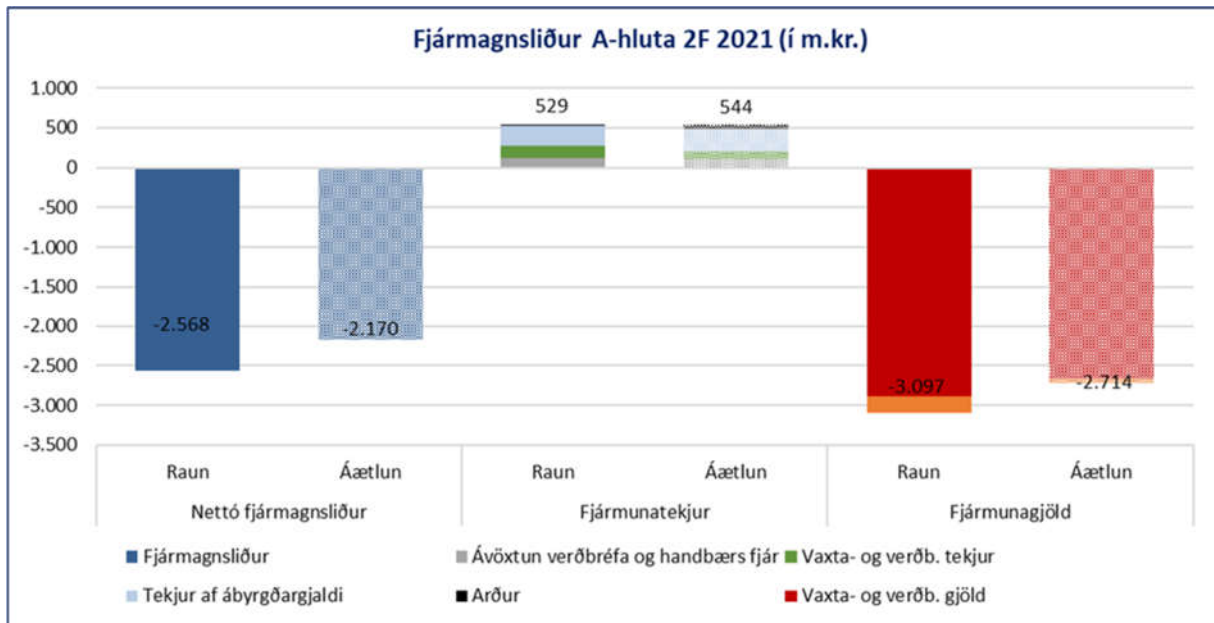
A-hluti	2017_06	2018_06	2019_06	2020_06	2021_06
Eiginfjárlutfall	45,8%	46,5%	46,3%	44,4%	37,9%
Arðsemi eigin fjár	9,5%	8,7%	3,4%	-6,4%	-15,9%
Veltufjárlutfall	2,13	1,13	1,46	1,40	1,32
Langtímaskuldir/eigið fé	57,6%	52,0%	57,2%	64,3%	89,3%
Vaxtaþekja, EBIT/netto vextir	-10,6	11,5	-3,3	20,8	-4,0
Vaxtaþekja, EBITDA/netto vextir	-17,5	17,8	-8,1	-1,9	-1,4
Framlegð (EBITDA) / rekstrartekjur	10,6%	11,5%	7,1%	0,4%	-2,4%

⁷ Sjá lýsingar á kennitölum í viðauka 1. Fjárhæðir fyrri ára í kennitölum og myndum taka mið af útgefnum ársreikningum fyrri ára. Þeim er því ekki breytt þó fjárhæðum samanburðarárs í ársreikningi sé breytt.

Aðrir áhugaverðir mælikvarðar A-hluta

2.4. Fjármagnsliður A-hluta

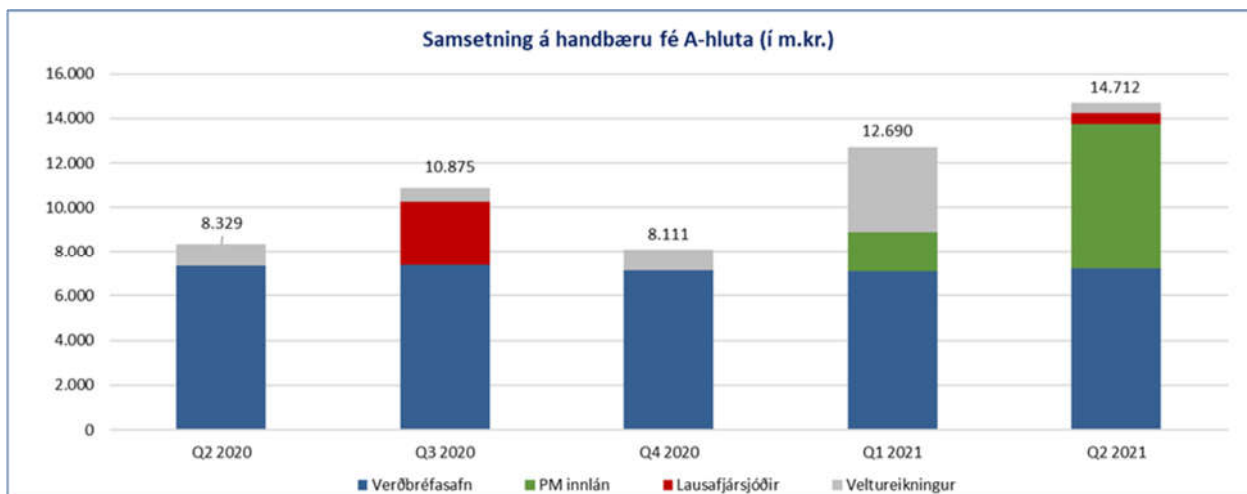

Fjármagnsliður A-hluta samanstendur af fjármagnslið Aðalsjóðs og Eignasjóðs.

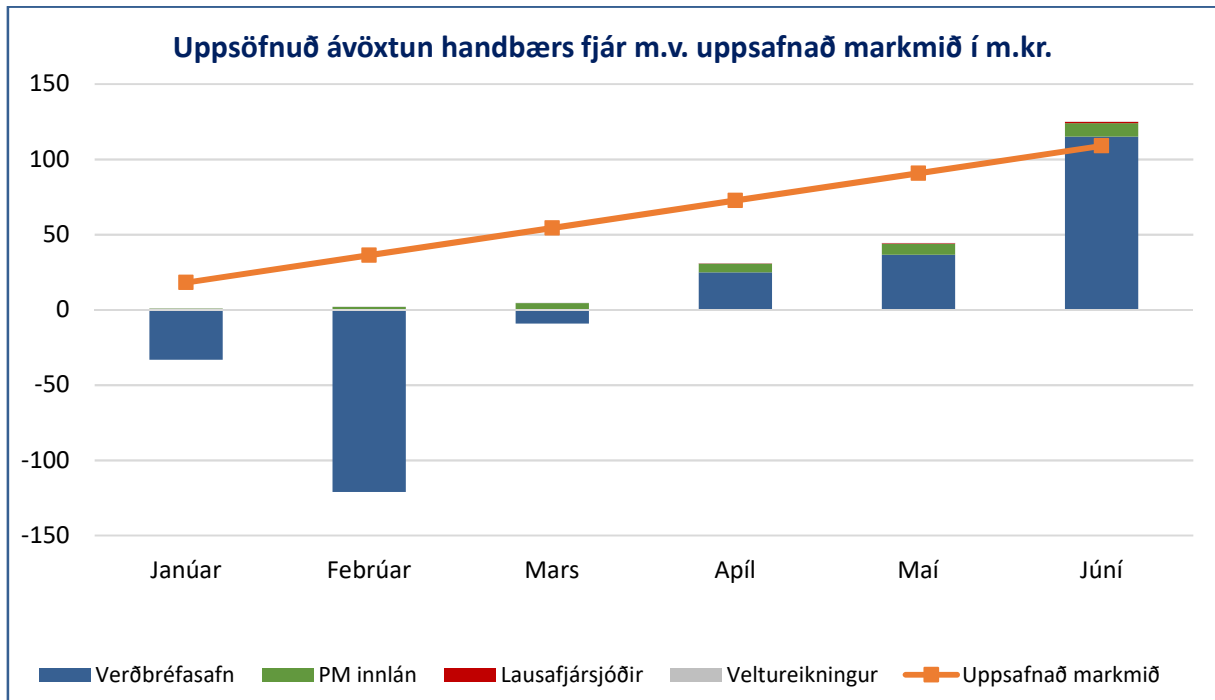
Fjármagnsliður A-hluta var neikvæður um 2.568 m.kr. á tímabilinu sem er 398 m.kr. verri niðurstaða en áætlanir gerðu ráð fyrir.

Fjármunatekjur A-hluta voru 529 m.kr. sem er 15 m.kr. undir áætlun tímabilsins. Niðurstaðan skýrist einna helst af lægri arðgreiðslum en gert var ráð fyrir eða 61 m.kr. og tekjur af ábyrgðargjaldi eru 21 m.kr. undir áætlun en á móti hefur ávöxtun verðbréfa og handbærs fjár verið 16 m.kr. betri en áætlun gerði ráð fyrir.

Fjármunsgjöld A-hluta voru yfir áætlun en þau voru 3.097 m.kr. í stað 2.714 m.kr. í áætlun. Skýrist það af hærri fjármagnstekjuskatti, vegna uppgreiðslu OR á eigendaláni, eða 146 m.kr. og auknum vaxta- og verðbóttagjöldum, sem voru 242 m.kr. hærri en áætlanir gerðu ráð fyrir vegna hærri verðbólgu á tímabilinu.

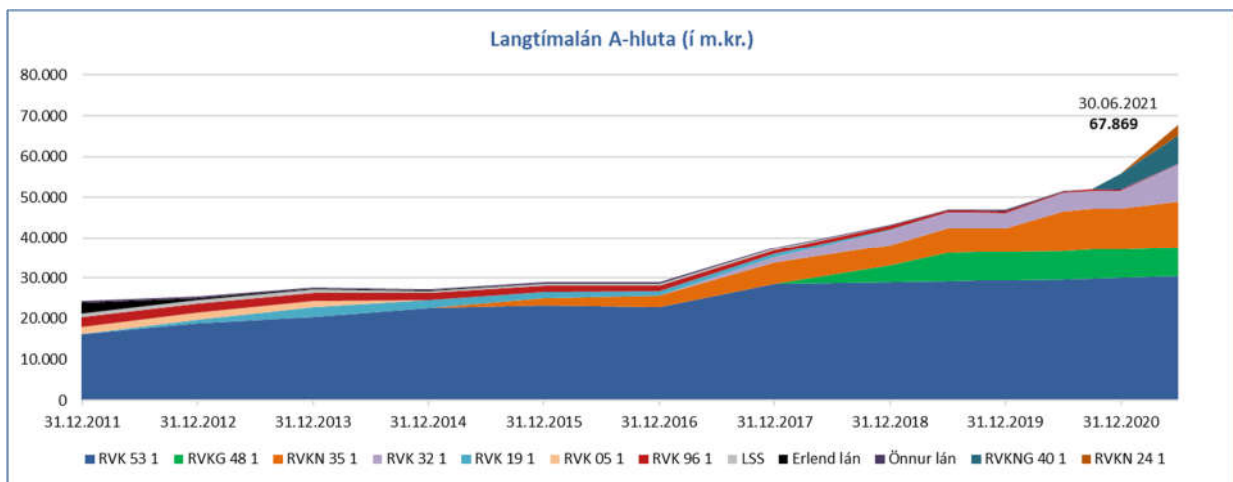

Handbært fé A-hluta í lok júní 2021 var 14.712 m.kr. Fjárhagsáætlun gerði ráð fyrir að staða á handbæru fé yrði 9.073 m.kr. í lok júní. Handbært fé hefur vaxið frá áramótum, en þungi fjárfestinga er á síðari hluta ársins.

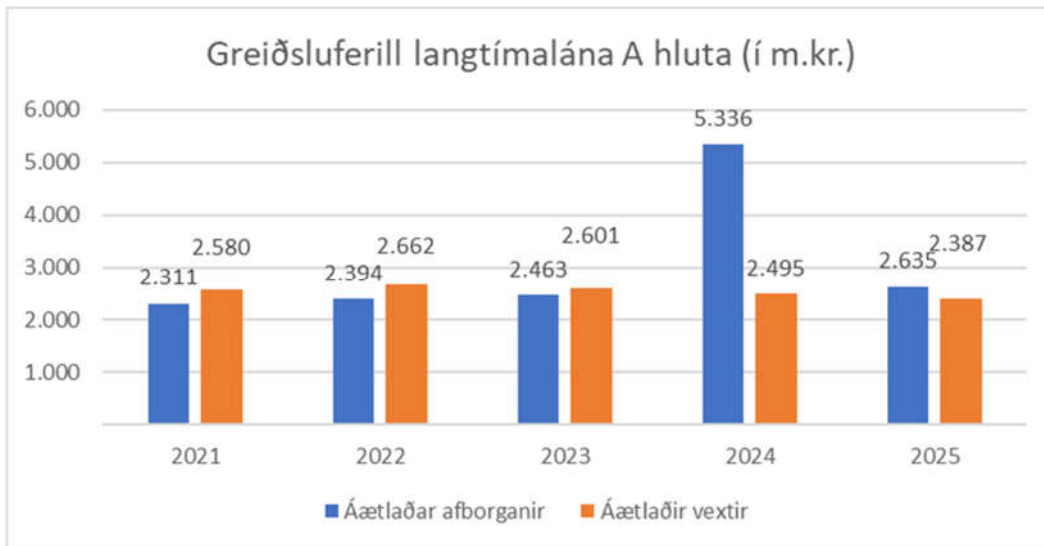
Ávöxtun á handbært fé var yfir áætlun á tímabilinu og var 125 m.kr. samanborið við 97 m.kr. sem áætlunin hljóðaði upp á. Ávöxtun skuldabréfasafns var neikvæð fyrstu 2 mánuði ársins en hefur verið jákvæð síðan. Skuldabréfasafn Reykjavíkurborgar skilaði um 0,8% ávöxtun á tímabilinu en safnið er í umsjón Íslenskra verðbréfa hf. Staða skuldabréfasafnsins í lok júní var 7.214 m. kr.

Virk fjárstýring felur í sér að allt laust fé er ávaxtað að teknu tilliti til sjóðsþarfar A-hluta á hverjum tíma, valin er hentugasta ávöxtunarleið að teknu tilliti til kjara og bindingar. Meginvextir Seðlabanka Íslands hækkuðu lítillega í lok tímabilsins og þar með innlánsvextir hjá fjármálafyrirtækjum.

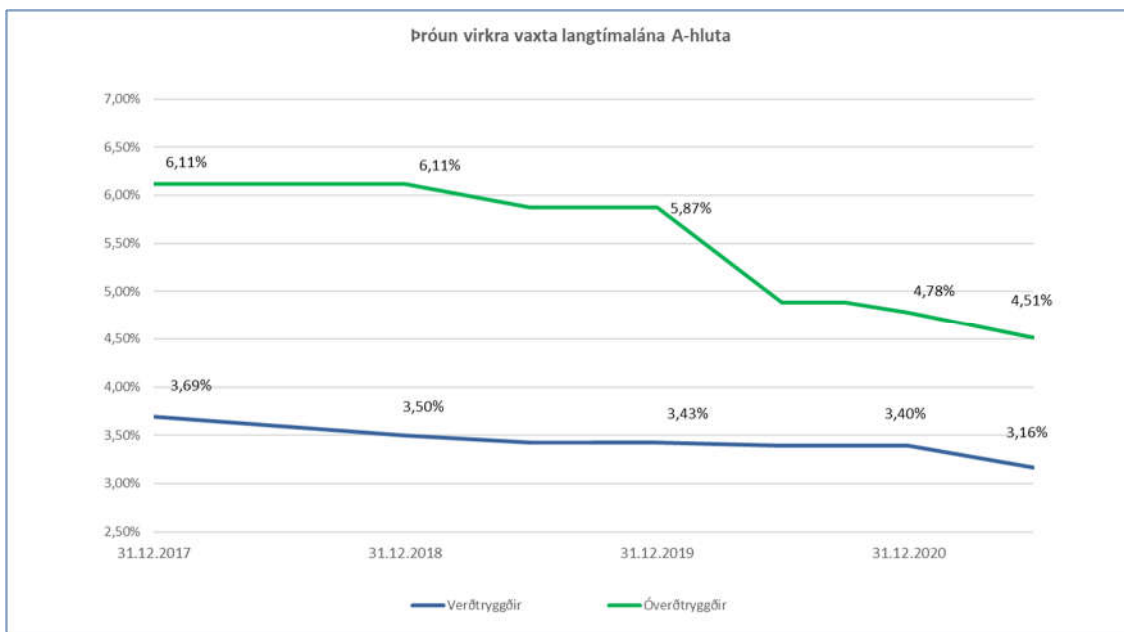
Skuldabréfaútgáfa Reykjavíkurborgar fyrstu 6 mánuði ársins nemur 12.394 m.kr. að markaðsverði en lántökuheimild ársins er 34.400 m.kr. Nýr óverðtryggður skuldabréfaflokkur, RVKN 24 1, með lokagjalddaga árið 2024 var gefinn út á tímabilinu en honum er ætlað að mæta fjárþörf vegna áhrifa efnahagsástandsins á rekstur borgarinnar, heimilt er að gefa allt að 5.000 m.kr. út í þessum flokki. Útgáfa skuldabréfa undir grænni umgjörð Reykjavíkurborgar er um 25% af heildarútgáfu ársins það sem af er ári.

Langtímalán A-hluta samanstanda að mestu að verðtryggða skuldabréfaflokkinum RVK 53 1 en hann er nú um 45% af langtímalánum A-hluta en var um 53% í lok árs 2020. Næst stærsti flokkurinn er óverðtryggði flokkurinn RVKN 35 1 en hann er um 17% af útistandandi skuldabréfum. Verðtryggingarhlutfall útgefina skulda hefur lækkað úr 75% í 69% það sem af er árs og heildarlánstími styst með auknu vægi styttri bréfa og útgáfu á RVKN 24 1.

Greiðslur af langtímalánum A-hluta á öllu árinu 2021 er áætlaðar um 4.891 m.kr. en áætlaðan framtíðargreiðsluferil útistandandi skuldabréfaflokka má sjá á mynd hér að ofan, skipt milli afborgana og vaxta. Framtíðargreiðsluferli miðar við áætlað verðlag hvers árs út frá verðlagsforsendum fjárhagsáætlunar 2021-2026 en í henni er gert ráð fyrir 2,7% hækkun verðlags á ári.

Virkir vextir af langtímalánum eru vegnir vextir hverrar útgáfu af heildarútgáfu í sérhverjum skuldabréfaflokki. Virkir vextir óverðtryggða lána hafa lækkað það sem af er ári og standa nú í 4,51%. Virkir vextir verðtryggðra lána lækkuðu einnig lítillega og eru nú 3,16%.

2.4.1. Skulda- og áhættustýring

Stærsta áhætta sem snýr að fjármagnslið A-hluta er **verðbólguáhætta**. Skuldir borgarinnar eru að mestu leyti verðtryggðar og hækka samhliða aukinni verðbólgu. Reykjavíkurborg á einnig verðtryggðar eignir en eftir uppgreiðslu á eigendaláni til Orkuveitunnar fyrr á árinu liggur stærsta verðtryggða eignin í hluta verðbréfasafnsins en um 60% safnsins er verðtryggð. Verðtryggðar skuldir eru hærri en verðtryggðar eignir og því ber Reykjavíkurborg kostnað vegna aukinnar verðbólgu. Kostnaður vegna verðbólgu, í formi verðbóta, hefur verið metinn um 510 m.kr. fyrir hvert prósentustig verðbólgu.

Lausfjáráhætta er önnur áhætta sem Reykjavíkurborg fylgist vel með. Reglur Reykjavíkurborgar um fjárstýringu kveða á um að tryggt skuli vera að Reykjavíkurborg eigi ávallt aðgengi að nægu lausu fé til að standa við skuldbindingar borgarsjóðs og tekur skuldastýring og ávöxtun handbærs fjár mið af því. Reykjavíkurborg er ekki með neinar virkar lánalínur en hafði aðgang að yfirdráttarláni að fjárhæð 5 milljarðar um mitt ár 2021. Yfirdráttarheimildir voru nýttar á fyrri hluta árs 2021 til að tryggja virka lausafjárstýringu.

2.4.2. Aðgerðir fjármála- og áhættustýringarsviðs til að bæta fjárstýringu A-hluta

Fjármála- og áhættustýringarsvið hefur á síðustu árum unnið kerfisbundið að því að taka upp virka stýringu lána og lausafjár með tillögum um breytingar á fjárstýringarreglum, verklagi og heimildum fjármálastjóra innan þeirra marka sem sveitarstjórnarlög veita. Hér að neðan er listi yfir helstu aðgerðir í þessum efnum:

1. Fjármála- og áhættustýringarsvið fékk heimild borgarráðs í mars 2015 til að stofna skuldabréfaflokkinn RVKN 35 1 sem er óverðtryggður skuldabréfaflokkur með lokagjalddaga í mars 2035. Tilgangurinn með þessari aðgerð var að draga úr verðbólguáhættu og vægi verðtryggðra skulda hjá A-hluta, en einnig til að auka sveigjanleika í fjármögnun og stytta í meðallíftíma skulda þar sem mikill meirihluti skulda var með lokagjalddaga í desember 2053. Skuldabréf að nafnvirði 1.805 m.kr. voru gefin út í þessum skuldabréfaflokki á fyrri hluta árs 2021.
2. Fjármála- og áhættustýringarsvið fékk heimild borgarráðs í febrúar 2017 til að kaupa hlutdeildarskírteini í lausafjár sjóðum þar sem fjárfestingarstefna þeirra er í takti við fjárfestingarheimildir sem settar eru í reglum um fjárstýringu. Tilgangurinn var að auka sveigjanleika í daglegri lausafjárstýringu með auknum valmöguleikum og minni bindingu en í tilfelli bundinna innlána og peningamarkaðsinnlána án þess að gefa afslátt á ávöxtunarkröfu. Lausafjár sjóðir voru óverulega nýttir á tímabilinu.
3. Fjármála- og áhættustýringarsvið fékk heimild borgarráðs í nóvember 2017 til að stofna skuldabréfaflokkinn RVK 32 1 sem er verðtryggður skuldabréfaflokkur með lokagjalddaga í október 2032. Tilgangurinn með stofnun RVK 32 1 var að auka valmöguleika í lántöku og stytta meðallíftíma lána sem og að auka valmöguleika fjárfesta og mæta eftirspurn á markaði eftir meðallöngum skuldabréfum. Skuldabréf að nafnvirði 5.113 m.kr. voru gefin út í þessum skuldabréfaflokki á fyrri hluta árs 2021.
4. Í september 2018 hóf fjármála- og áhættustýringarsvið undirbúningsvinnu við útgáfu grænna skuldabréfa, RVKG 48 1. Sú vinna fól í sér að fjármála- og áhættustýringarsvið í samstarfi við umhverfis- og skipulagssvið og Circular Solutions ehf. útbjó grænan skuldabréfaramma (Green Bond Framework) sem tilgreinir hvernig umhverfisvæn verkefni eru valin og fjármögnuð með útgáfu grænna skuldabréfa. Ekki voru gefin út skuldabréf í þessum flokki á árinu 2021.
5. Í desember 2020 gaf Reykjavíkurborg út nýjan óverðtryggðan grænan skuldabréfaflokk RVKNG 40 1 með lokagjalddaga í ágúst 2040. Tilgangur útgáfunnar er að auka valmöguleika í grænni fjármögnun og auka vægi óverðtryggðra skulda. Skuldabréf að nafnvirði 3.000 m.kr. voru gefin út í þessum flokki á fyrri hluta ársins.
6. Í maí 2021 gaf Reykjavíkurborg út nýjan óverðtryggðan skuldabréfaflokk RVKN 24 1 með gjalddaga árið 2024. Skuldabréfin eru með 3,0% vexti sem greiðast tvisvar á ári en höfuðstóllinn er endurgreiddur í einu lagi vorið 2024. Tilgangurinn útgáfunnar er að mæta þeim hluta fjárþarfar borgarinnar sem rekja má til aðstæðna í efnahagslífinu og rekja má til kórónufaraldursins. Á fyrri hluta ársins voru gefin út skuldabréf að nafnvirði 2.790 m.kr. í þessum flokki.

Viðauki 1: Skilgreiningar á hugtökum og kennitölur

Ársreikningi er ætlað að veita upplýsingar um afkomu stofnana og fyrirtækja Reykjavíkurborgar og um fjárhagslega stöðu þeirra.

Með framsetningu á kennitölum má á samanþjappaðan og einfaldan hátt veita upplýsingar úr ársreikningi um arðsemi og fjárhagsstöðu. Kennitölur byggja á þeim reikningsskilaaðferðum sem notaðar eru af viðkomandi aðila. Þetta býður upp á marga túlkunarmöguleika. Varhugavert er að draga of miklar ályktanir af einni kennitölu fyrir eitt tiltekið ár. Þær verður yfirleitt að skoða í samhengi við aðrar mikilvægar kennitölur og þróun þeirra yfir tímabil, a.m.k. þrjú ár. Kennitölur ætti líka að bera saman við kennitölur annarra aðila í skyldri starfsemi til að sjá þær í eðlilegu samhengi. Þá er ástæða til að vara við því að sumar kennitölur geta verið viðkvæmar fyrir breytingum á lágum fjárhæðum.

Í þessar skýrslu Fjármálaskrifstofu er stuðst við eftirfarandi kennitölur:

Arðsemi eigin fjár (Return on equity ratio): Hlutfall rekstrarniðurstöðu eftir fjármagnsliði á móti eigin fé í upphafi árs

Mælt sem hlutfall rekstrarniðurstöðu eftir fjármagnsliði á móti eigin fé í upphafi árs. Sýnir getu fyrirtækis til að ávaxta fjármuni sem eru bundnir í því. Það er spurning hvort þetta hlutfall er nothæft sem kennitala fyrir sveitarfélag. Það ber a.m.k. að túlka það varlega í því samhengi, sérstaklega vegna þess að eignir í A-hluta sveitarsjóðs eru metnar samkvæmt kostnaðarverðsreglu. Hér má hafa í huga að fjármagnsvextir á skuldabréfum í milliviðskiptum Aðalsjóðs og Eignasjóðs eru 4%. Arðsemiskrafa eigin fjár í einkageira er samsett úr áhættulausum vöxtum ásamt áhættuálagi markaðar. Arðsemi eiginfjár gefur vísbendingu um hvort jafnvægisregla skv. sveitarstjórnarlögum sé uppfyllt.

Arðsemi fjármagns (Return on Capital Employed (ROCE))

Mælt sem hlutfall EBIT af heildareignum. Sýnir arðsemi þess fjármagns sem bundið er í rekstrinum.

EBIT

Rekstrarniðurstaða fyrir fjármagnsliði og skatta.

EBITDA

Rekstrarniðurstaða fyrir fjármagnsliði, skatta, afskriftir og endurmat.

Framlegð (EBITDA) og veltufjárlutföll

Eftirlitsnefnd sveitarfélaga leggur einnig áherslu á kennitölurnar framlegð og veltufé frá rekstri í hlutfalli af rekstrartekjum í samhengi við skuldareglu sveitarstjórnarlaga. Ef miðað er við 150% skuldir og skuldbindingar í hlutfalli af tekjum þá þarf veltufé frá rekstri að vera a.m.k. 7,5% af heildartekjum til að standa undir samningsbundnum afborgunum langtímalána með 20 ára greiðslutíma. Þá er í viðmiðum Eftirlitsnefndarinnar gert ráð fyrir að fjárfestingar nemi 5% af heildarskuldum og þær séu fjármagnaðar með lántöku, þannig að skuldir og skuldbindingar verði áfram 150% af tekjum.

Eiginfjárlutfall (Equity ratio)

Mælt sem hlutfall eigins fjár á móti heildarfjármagni. Hlutfallið sýnir fjárhagslegan styrk eða tappól fyrirtækis. Það er ekki til faglega einhlítur mælikvarði á æskilegt eða nauðsynlegt eiginfjárlutfall, hvorki hjá sveitarfélögum eða fyrirtækjum. Almennt hefur 50% eiginfjárlutfall sveitarfélags talist ásættanlegt. Síðan má velta fyrir sér merkingu eiginfjárlutfalls hjá sveitarfélagi gagnvart lánadrottnum, þar sem sveitarfélag getur almennt ekki selt eignir eins og skóla til að standa skil á skuldum. Öðru máli gegnir um fyrirtæki, enda fjármagna þau gjarnan stóran hluta af varanlegum rekstrarfjármunum með lánsfé. Eiginfjárlutfall þeirra skiptir máli gagnvart lánveitendum en mikill munur er á hvað telst ásættanlegt í þeim efnum og fer það m.a. eftir atvinnugreinum og því hvort um fjármagnsfreka starfsemi er að ræða. Þannig geta fjármagnsfrek iðnfyrirtæki og fjármálastofnanir verið með eiginfjárlutfall undir 20%. Líta má á OR sem fjármagnsfrekt orkuframleiðslufyrirtæki á uppbyggingarskeiði með mikla lánsfjárbörf sem hefur áhrif á hvernig túlka ber eiginfjárlutfall samstæðunnar.

FFO mælikvarðinn (Funds from operation)

FFO er mælikvarði á veltufé frá rekstri sem skilgreindur hefur verið af Moody's og notaður er við mat á fjárhagsstöðu Orkuveitu Reykjavíkur. Hann er reiknaður sem veltufé frá rekstri án vaxta og skatta, að viðbættum vaxtatekjum og tekjum af arðgreiðslum, en að frádregnum gjaldfærðum vöxtum, eignfærðum vöxtum, greiðslum vegna annarra fjármagnsliða og tekjuskatti.

FFO vaxtaþekja

FFO vaxtaþekja mælir getu Orkuveitu Reykjavíkur til að standa við vaxtagreiðslur félagsins með handbæru fé þess. Hann er reiknaður með handbæru fé frá rekstri í sjóðstreymi að viðbættum vaxtagjöldum, deilt með vaxtagjöldum úr rekstrarreikningi.

FFO/nettó skuldir

FFO/nettó skuldir er mælikvarði sem einnig hefur verið skilgreindur af Moody's. En þar er hlutfall FFO vaxtaþekju fundið með heildar nettó skuldum. Nettó skuldir eru skilgreindar neðar.

Handbært fé í lok tímabils

Handbært fé í lok tímabils lýsir þeirri peningamyndun sem reksturinn skilar af sér á tímabilinu þegar búið er að taka tillit til breytinga á rekstrartengdum eignum og skuldum, fjárfestingahreyfinga og fjármögnunarhreyfinga.

Hreinar skuldir og skuldbindingar

Hreinar skuldir og skuldbindingar eru skilgreindar sem heildarskuldir og skuldbindingar að frádregnum veltufjármunum og langtímakröfum. Hreinar skuldir lýsa þannig skuldastöðu A-hluta þegar tekið hefur verið tillit til peningalegra eigna.

Hreinar vaxtaberandi skuldir

Vaxtaberandi skuldir að frádregnum vaxtaberandi eignum. Það eru langtímalán og leiguskuldir ásamt næsta árs afborgun þeirra að frádregnum öðrum langtímakröfum og næsta árs afborgun þeirra, verðbréfum, bundnum bankainnstæðum og handbæru fé.

Jafnvægisviðmið

Skv 64 gr sveitarstjórnarlaga skulu samanlögð heildarútgjöld samstæðu á hverju þriggja ára tímabili ekki vera hærrí en nemur samanlögðum reglulegum tekjum og skal ráðherra setja reglugerð um framkvæmdina. Í reglugerð nr. 502/2012 um fjárhagsleg viðmið og eftirlit með fjármálum sveitarfélaga segir að orku- og veitufyrirtæki séu ekki tekin með við mat á fjárhagsstöðu ef sveitarstjórn óskar þess og það hefur umtalsverð áhrif á niðurstöðun. Þetta ákvæði gildir til 1. janúar 2022.

RFC/nettó skuldir

RFC er FFO að frádregnum arðgreiðslum. Mælikvarði er reiknaður eins og FFO/nettó skuldum nema leiðrétt fyrir greiddum arði félagsins.

Skuldsetningarhlutfall (Gearing ratio)

Mælt sem hlutfall langtímaskulda á móti eigin fé. Sýnir fjárhagslega áhættu skuldsettra fyrirtækja. A-hluti sveitarsjóðs tekur ekki lán til að fjármagna rekstur eða áhættufjárfestingar heldur til að fjármagna nauðsynlega uppbyggingu í varanlegum rekstrarfjármunum, s.s. skólum. Sú fjárfesting er ekki gerð í hagnaðarskyni. Þess vegna er mikilvægt að A-hluti hafi gott greiðsluhæfi og sterka eiginfjárstöðu vegna langtímalána. Langtímalán eru lyklatríði fyrir uppbyggingu varanlegra rekstrarfjármuna í fyrirtækjum og markmiðið er að þau hámarki arðsemi eigin fjár. Á uppbyggingarskeiði varanlegra rekstrarfjármuna í fjármagnsfrækum rekstri getur þessi kennitala orðið mjög há. Fyrirtæki með hátt skuldsetningarhlutfall eru viðkvæm fyrir hagsveiflum enda þurfa þau að greiða af skuldum sínum þótt tekjur lækki eða vextir hækki. Lágt hlutfall eigin fjár í fyrirtæki og hátt hlutfall lánsfjár sýnir alltaf ákveðinn fjárhagslegan veikleika.

Skuldaviðmið

Skuldaviðmið er reiknað sem hlutfall skulda og skuldbindinga að frádregnum veltufjármunum, fyrirfram greiðslu til Brúar vegna framtíðarskuldbindinga og núvirtum framtíðar lífeyrisskuldbindingum eftir 15 ár á móti tekjum, í samræmi við reglugerð nr. 502/2012, með síðari breytingum. Orku- og veitufyrirtæki eru ekki tekin með við mat á fjárhagsstöðu ef sveitarstjórn óskar þess og það hefur umtalsverð áhrif á niðurstöðu. Þetta síðasttalda ákvæði gildir til 1. janúar 2022.

Skuldaþekja (Debt service coverage ratio)

Skuldaþekja mæld sem hlutfall rekstrarhagnaðar (EBIT), m.ö.o. rekstrarniðurstaða fyrir fjármagnsliði, á móti afborgunum og nettó vaxtagreiðslum er oft notuð til að mæla greiðsluhæfi fyrirtækis. Ef hlutfallið er innan við 1 dugir rekstrarniðurstaðan ekki fyrir afborgunum og vaxtagreiðslum. Almenn er litið svo á að þetta hlutfall þurfi að vera vel yfir 1 til að mæta ekki aðeins afborgunum og vaxtagreiðslum heldur einnig fjárfestingarpörf sem afskriftum er ætlað að gefa vísbendingu um. Í fjármagnsfrækum greinum þarf hærra hlutfall en ella. Taka ber fram að hjá B-hluta fyrirtækjum að OR og Félagsbústöðum

undanskildum er ekki hægt að aðgreina vaxtagreiðslur frá gengis- og verðbótaliðum en það getur takmarkað skýringargetu kennitölunnar.

Skuldaþekja mæld sem hlutfall rekstrarniðurstöðu fyrir fjármagnsliði, skatta, afborganir og afskriftir (EBITDA) á móti afborgunum og nettó vaxtagreiðslum er einnig oft notuð til að mæla greiðsluhæfi fyrirtækis. Ef hlutfallið er innan við 1 dugir rekstrarniðurstaðan ekki fyrir afborgunum og vaxtagreiðslum. Almenn er litið svo á að þetta hlutfall þurfi að talsvert hærra en fyrrnefnd skuldaþekja enda ekki tekið tillit til fjárfestingarþarfar. Varasamt er að nota þennan mælikvarða nema til skoðunar á skammtíma samhengi. Taka ber fram að hjá B-hluta fyrirtækjum að OR undanskildu er ekki hægt að aðgreina vaxtagreiðslur frá gengis- og verðbótaliðum en það getur takmarkað skýringargetu kennitölunnar.

Uppgreiðslutími langtímaskulda (Downpayment of debt)

Uppgreiðslutími langtímaskulda er reiknaður sem hlutfall af langtímaskuldum og næsta árs afborgun langtímaskulda á móti veltufé frá rekstri. Kennitalan sýnir hvað fyrirtækið er lengi að greiða upp skuldir sínar m.v. að öllum fjárfestingum væri hætt og rekstur væri óbreyttur og ætti að standa undir skuldaskilum.

Vaxtaþekja (Interest expence coverage ratio)

Vaxtaþekja mæld sem hlutfall rekstrarhagnaðar (EBIT), m.ö.o. rekstrarniðurstaða fyrir fjármagnsliði á móti nettó vaxtagreiðslum, er oft notuð til að mæla getu fyrirtækis til greiðslu vaxta. Ef hlutfallið er innan við 1 dugir rekstrarniðurstaðan ekki fyrir vaxtagreiðslum. Almenn er litið svo á að þetta hlutfall þurfi að vera vel yfir 1 til að mæta ekki aðeins vaxtagreiðslum heldur einnig fjárfestingarþörf sem afskriftum er ætlað að gefa vísbendingu um. Í fjármagnsfrækum greinum er jafnvel talið að hlutfallið þurfi að vera um 2. Taka ber fram að hjá B-hluta fyrirtækjum að OR undanskildu er ekki hægt að aðgreina vaxtagreiðslur frá gengis- og verðbótaliðum en það getur takmarkað skýringargetu kennitölunnar.

Vaxtaþekja mæld sem hlutfall rekstrarniðurstöðu fyrir fjármagnsliði, skatta, afborganir og afskriftir (EBITDA) á móti nettó vaxtagreiðslum er einnig oft notuð til að mæla hæfi fyrirtækis til greiðslu vaxta. Ef hlutfallið er innan við 1 dugir rekstrarniðurstaðan ekki fyrir vaxtagreiðslum. Almenn er litið svo á að þetta hlutfall þurfi að talsvert hærra en fyrrnefnd vaxtaþekja enda ekki tekið tillit til fjárfestingarþarfar. Varasamt er að nota þennan mælikvarða nema til skoðunar á skammtíma samhengi. Taka ber fram að hjá B-hluta fyrirtækjum að OR undanskildu er ekki hægt að aðgreina vaxtagreiðslur frá gengis- og verðbótaliðum en það getur takmarkað skýringargetu kennitölunnar.

Veltufé frá rekstri í hlutfalli af rekstrartekjum (Working capital provided by operating activities/Total revenue)

Mælt sem hlutfall veltufjár frá rekstri af rekstrartekjum. Kennitalan gefur vísbendingu um hversu hátt hlutfall af rekstrartekjum er til ráðstöfunar fyrir afborganir skulda og skuldbindinga og til fjárfestinga. Því hærra sem þetta hlutfall er því meiri er geta fyrirtækis til að vaxtar og viðhalds eigna.

Veltufjárhluftall (Current ratio)

Mælt sem hlutfall veltufjármuna á móti skammtímaskuldum. Sýnir hæfi fyrirtækis til að inna af hendi nauðsynlegar greiðslur á næstu tólf mánuðum. Hlutfall innan við einn gefur vísbendingu um að rekstrareiningin hafi ekki getu til að standa við skammtímaskuldbindingar sínar á næstu mánuðum. Þegar horft er til A-hluta sveitarsjóðs sem er að stórum hluta fjármagnaður með lögbundnum skatttekjum, ætti að gera kröfu um hærra hlutfall en hjá fyrirtækjum, þ.e. að minnsta kosti 1,20 en sömu kröfu þarf ekki að gera til samstæðunnar.

Veltufjármunir (Current assets)

Veltufjármunir er sérstök flokkun eigna í ársreikningi. Um er að ræða eignir sem hægt er að breyta í reiðufé eða ráðstafa innan eins árs. Veltufjármunir eru sjóðir, bankainnistæður, birgðir og aðrar skammtímakröfur.

(m.kr.)	A-hluti	Afvæki	Faxafélahafnir	Félagssústaðir	Malikunar- stöðin Höfði	Þróttá- og sýningahöllin	Orkuveita Reykjavíkur	Slökkvilið höfuðbvr.	Sorpa	Strætó	Þjóðanleikvangur	A- og B-hluti
Eignarhlutur Rvk	-	95,70%	75,56%	100,00%	100,00%	50,00%	93,59%	60,82%	66,25%	60,30%	50,00%	-
Rekstrartekjur	68.459	0	1.854	2.504	0	0	26.023	1.921	2.211	4.110	5	98.919
Rekstrargjöld	73.213	0	1.555	1.284	0	0	15.801	1.799	1.988	4.316	5	92.112
Afskriftir	3.091	0	447	0	0	0	6.555	61	166	116	0	10.394
Fjármagnslíðir	-2.568	0	4	-1.733	0	0	2.262	-8	-68	-39	0	-2.175
EBIT	-4.754	0	298	1.221	0	0	10.222	122	223	-207	0	6.807
EBITDA	-1.663	0	746	1.221	0	0	16.877	183	389	-91	0	17.201
Hagnaður (- tap)	-7.322	0	302	10.326	-260	-13	8.830	243	156	-245	0	11.550
Fastafjármunir	189.648	2	13.976	112.921	722	2.669	350.042	2.306	7.796	2.377	0	662.402
Veltufjármunir	33.087	9	1.722	1.550	655	507	45.161	741	635	780	6	82.976
Heildareignir	222.735	11	15.698	114.471	1.377	3.176	395.202	3.047	8.431	3.157	6	745.378
Skammtímaskuldur	25.135	0	622	1.894	136	101	27.085	570	853	1.117	12	55.713
Langtímaskuldur	75.499	0	0	49.102	0	2.121	157.974	202	2.321	1.003	0	285.795
Skuldbindingar	37.599	0	0	4.330	10	223	14.902	0	436	0	0	55.570
Heildarskuldur	138.234	0	622	55.325	146	2.444	199.961	772	3.610	2.119	12	397.078
Eigið fé 1/1	91.823	11	14.876	48.820	1.491	745	188.126	2.032	4.165	1.283	-5	338.954
Eigið fé 30/6	84.501	11	15.076	59.146	1.231	733	195.241	2.275	4.821	1.038	-5	348.300
Skuldur og eigið fé	222.735	11	15.698	114.471	1.377	3.176	395.202	3.047	8.431	3.157	6	745.378
Handbært frá rekstri	-3.284	0	717	566	-241	104	14.624	342	436	33	-4	12.794
Fjárfestingahreyfingar	-344	0	67	-2.259	-36	-29	-4.332	-18	-163	-52	0	-9.769
Ný langtímalán	12.262	0	0	2.034	0	0	10.141	0	0	0	0	-10.947
Greiddar afborganir	-1.759	0	0	-573	0	-22	-11.769	-7	-114	-19	0	-10.947
Nýtt framlag eigenda	0	0	0	0	0	0	0	0	500	0	11	0
Greiddur arður	0	0	-103	0	0	0	0	0	0	0	0	-78
Staða á handbæru fé 30.06.	14.712	0	1.246	1.052	154	461	24.256	550	102	338	0	42.135
Veltufé frá rekstri	-3.223	0	744	695	-251	100	12.471	309	363	-104	0	11.433
Eiginfjárlutfall	37,9%	100,0%	96,0%	51,7%	89,4%	23,1%	49,4%	74,7%	57,2%	32,9%	-80,4%	46,7%
Arðsemi eigin fjár	-15,9%	0,0%	4,1%	42,3%	-34,9%	-3,4%	9,7%	23,9%	7,5%	-38,2%	-7,2%	7,1%
Veltufjárlutfall	1,32	0,0%	2,77	0,82	4,80	5,04	1,67	1,30	0,74	0,70	0,55	1,49
Langtímaskuldur/eigið fé	89,3%	0,0%	0,0%	83,0%	0,0%	289,5%	80,9%	8,9%	48,1%	96,6%	0,0%	82,1%
Vaxtabekja, EBIT/netto vextir				2,25								
Skuldabekja, EBIT/(gr. afb.+netto vextir)				1,09								
Uppgreiðslutími	-12,26		0,00	36,12			6,9					13,37
Veltufé frá rekstri/rekstrartekjum	-4,7%		40,2%	27,8%			47,9%	16,1%	16,4%	-2,5%	3,8%	11,6%
Framlegð (EBITDA) /rekstrartekjur	-2,4%		40,2%	48,7%				9,5%	17,6%	-2,2%	3,8%	17,4%

Skýringar

Eiginfjárlutfall Eigið fé á móti heildarfjármagni. Sýnir fjárhagslegan styrk fyrirtækis (tappol).

Arðsemi eigin fjár Hagnaður á móti eigið fé. Segir til um ávöxtun eigin fjár fyrirtækis

Veltufjárlutfall Veltufjármunir á móti skammtímaskuldum. Sýnir hæfi fyrirtækis að innna af hendi skuldagreiðslur á næstu mánuðum.

Langtímaskuldur / eigið fé Langtímaskuldur á móti eigin fé. Sýnir fjárhagslega áhættu af skuldsetningu fyrirtækis.

Vaxtabekja, EBIT/netto fjárm. Rekstrarniðurstæða fyrir fjármagnslíði á móti vaxtagreiðslum

Skuldabekja, EBIT/(gr. afb.+netto fjárm.) Rekstrarniðurstæða fyrir fjármagnslíði á móti afborgunum og vaxtagreiðslum

Uppgreiðslutími skulda (ár) Langtímaskuldur á móti veltufé frá rekstri.

Viðauki 2: Fjármögnun verkefna sem unnin eru fyrir ríkið

Málefni fatlaðs fólks Heildarkostnaður vegna málefna fatlaðs fólks að meðtalinni lengdri viðveru fatlaðra barna nam 8.079 m.kr. og tekjur sem komu á móti voru 3.679 m.kr. Rekstrarniðurstaða var neikvæð um 4.399 m.kr. sem var 462 m.kr. yfir fjárheimildum.

Málefni fatlaðs fólks janúar - júní 2021			
Tekjur:	í m.kr.	Rauntölur	Áætlun
Framlag frá Jöfnunarsjóði		2.778	2.768
Framlag frá Jöfnunarsjóði v. NPA þjónustu		0	0
Framlag frá Jöfnunarsjóði v. lengdrar viðveru		0	24
Útsvarstekjur 0,25% RVK		800	747
Þjónustutekjur		55	54
Dagþjónusta við önnur sveitarfélög		46	26
Tekjur alls		3.679	3.620
Gjöld:			
Laun og launatengd gjöld		5.156	4.732
Húsaleiga		246	228
Annar rekstrarkostnaður		194	443
NPA þjónusta		522	445
Þjónustugjöld (samningar)		1.511	1.268
Stjórnunarkostnaður		26	26
Lengd viðvera ÍTR		101	118
Lengd viðvera SFS		323	296
Gjöld alls		8.079	7.558
Niðurstaða		-4.399	-3.938

Hjúkrunarheimili Útgjöld hjúkrunarheimila umfram tekjur hafa verið mikill síðustu ár. Þegar Reykjavíkurborg tók að sér að annast rekstur hjúkrunarheimila fyrir hönd ríkissjóðs var gert ráð fyrir að rekstur hjúkrunarheimilanna yrði að fullu fjármagnaður með framlögum úr ríkissjóði. Tímabilið janúar – júní 2021 var rekstur hjúkrunarheimila neikvæður um 166 m.kr. Meðfylgjandi mynd sýnir uppsöfnuð útgjöld hjúkrunarheimila umfram tekjur á árunum 01.01.2008-30.06.2021.

Hjúkrunarheimili Reykjavíkurborgar			
Útgjöld umfram tekjur 01.01.2008-30.06.2021 (í m.kr. á verðlagi hvers árs)			
Ár	Droplaugarstaðir	Seljahlíð	Samtals
2008	157	57	214
2009	200	74	274
2010	166	68	234
2011	84	70	154
2012	135	80	215
2013	137	103	240
2014	156	113	270
2015	138	131	269
2016	158	98	256
2017	185	86	270
2018	170	86	256
2019	187	120	306
2020	315	133	448
2021_06	83	82	166
Samtals	2.271	1.302	3.572

Tónlistarskólar Útgjöld voru um 699 m.kr. eða 11 m.kr. innan fjárheimilda. Framlög til tónlistarskóla vegna grunnnáms og miðnáms í hljóðfæraleik sem Reykjavíkurborg ber kostnaðinn af námu 564 m.kr. og framlög til tónlistarskóla frá Jöfnunarsjóði námu 135 m.kr.

Viðauki 3: Jöfnunarsjóður, sundurliðun á greiðslum

Eftirfarandi tafla sýnir sundurliðun á greiðslum Reykjavíkurborgar til Jöfnunarsjóðs sveitarfélaga og greiðslur Jöfnunarsjóðs til Reykjavíkurborgar á móti. Þar sem fram kemur að Reykjavíkurborg fær um 9 m.kr. meira en áætlað var og greiðir 378 m.kr. meira en áætlað var inn í sjóðinn:

Greiðslur í Jöfnunarsjóð	Raun 2021_06	Áætlun 2021_06	Frávik	%
Hludt. Jöfnunarsj. í staðgreiðslu vegna grunnskóla	2.466	2.300	165	7,2%
Hlutdeild Jöfnunarsjóðs í staðgr. v málefna fatlaðra	3.170	2.958	212	7,2%
Samtals greiðslur í Jöfnunarsjóð	5.635	5.258	378	7,2%

Greiðslur frá Jöfnunarsjóði	Raun 2021_06	Áætlun 2021_06	Frávik	%
Framlag vegna málefna fatlaðs fólks	2.778	2.768	10	0,4%
Framlag vegna sérskóla	778	752	26	3,4%
Framlag vegna tónlistarskóla	139	133	6	4,9%
Annað	15	49	-33	-68,5%
Samtals greiðslur frá Jöfnunarsjóði	3.710	3.702	9	0,2%
Nettó greiðslur í Jöfnunarsjóð	-1.925	-1.556	-369	23,7%